

Po črnem traku čez Gorjance

Naslov bi lahko bil tudi takšen: »Kolpa teče proti Novemu mestu...« (zemljepisno navkljub). Precej resnice bi bilo tudi v takšnem naslovu. Šest centimetrov debela plast asfalta, ki jo polagajo delavci Cestnega podjetja Novo mesto na zadnje kilometre modernizirane ceste čez Gorjance, vsebuje poleg raznih asfaltnih primesi kot glavni sestavni del gramoz iz Kolpe. Kot vidite, Kolpa torej le »teče« proti Novemu mestu, toliko bolj tudi zato, ker asfaltirajo iz Metlike proti Novemu mestu.

Asfaltiranje naj bi bilo končano do 1. novembra letos. V zvezi s tem je neki dvomljivec sklenil z direktorjem Cestnega podjetja tov. Gorencem stavo. Deset buteljk dobrega vina bo plačal tisti, ki bo zgubil. »Deseta pa naj bo šampanjec!« je stavo izpopolnil tovariš Gorenc... Prepričani smo, da bo slednji stavo dobil in da bo »nesrečnik«, ki jo bo izgubil, z nami vred prav tako vesel kot zmagovalec...

Na voznikovem obrazu je čutili sproščenost, limuzina pa lahko drži po predlani asfaltiranem delu gorjanske ceste vse do Zajca. Tu vzmeti nemilo zanihajo, voz pa zmanjša hitrost. Pod nami so prvi metri makadamske ceste, ki kaže tako na breg kot na vozišču sledove preurejanja. Robovi, kjer so delavci odgrnili plitko rast kraške zemlje, kažejo kamen, ki čaka na mlinerje, da ga bodo razstrelili. Več ovinkov je presekala nova trasa. Tostran Gorjancev gradijo dva večja nasipa, ki bosta skrajšala česedanje ceste, odpravila nepotrebne ovinke in serpentine, vzpon pa kljub temu ne bo nikjer večji od 7 odst. Povsod ob bešči srečujemo vrste delavcev, ki vihte krampe in lopa-

te, pri obeh nasipih tostran Gorjancev pa je opaziti tudi gradbeno mehanizacijo. Naloženi traktorji in kamioni odvažajo zemljo in kamenje iz usekov na nasipe.

Ko se za odcepom h Gospodični cesti prevesi na belokranjsko stran, je vrvež vse večji in večji. Kompressorji brnijo, od časa do časa nas zaustavi delavec z rdečo zastavico v rokah. Počakamo za hip, nato zadone eksplozije, kamenje in zemlja buheta kvišku, delavci hitro počistijo cesto, in spet se peljemo naprej. V vasi Hrast se že srečamo s finišerjem, ki polaga po polovici ceste črno asfaltno prevleko. Valjarji pred njim valjajo gramoz, skupina delavcev pa hiti. Asfalterji jih priganjajo... Še

nekaj metrov kamenite ceste, in spet smo na asfaltu po katerem zdrčimo v Suhor. Oba roba ceste sta v Suhorju lepo urejena, hkrati pa so asfalterjali tudi dovoz k šoli, spomeniku iz NOB.

Ze smo v Metliki, skozi katero pihamo v majhno kotlino med tovarno Beti in cesto, odkoder se vali črn, sajast dim. Tu je »tovarna« asfalta. Pred nekaj tedni so jo postavile urne roke delavcev Cestnega podjetja kot preko noči. Mesec dni pred rokom je bila zgrajena. Tu se kuha asfaltna masa, s katero hite kamioni tja na Gorjance proti Hrastu, kjer jo finišer polaga na cesto. Streljaj od tod teče Kolpa. Sredi nje stoji bager, ki zasaja svojo čeljust v strugo in iz nje vleče gramoz ter ga naklada na kamion. Ta odpelje tovor k asfaltni bazi, kjer se gramoz posuši, nato pa, pomešan z asfaltnimi primesmi, na drugem tovarnjaku odhiti proti

Gorjancem. 150 ton asfaltna masa skuha vsak dan asfaltna baza, z manjšimi preureditvami pa bodo njeno zmogljivost povečali na 200 ton. Mudi se! V dveh mesecih in pol je treba asfaltirati še 9 kilometrov ceste!

Na velikem gradbišču, ki se razteza tja od Zajca tostran Gorjancev pa do Hrasta onstran, dela 300 delavcev, 200 je najetih priložnostno. Prekopati je treba 60 tisoč kubičnih metrov zemlje, zato ni čudno, da je tu zbranih okoli 60 odst. vse mehanizacije, ki jo ima Cestno podjetje iz Novega mesta. Letos opravljena dela bodo veljala 590 milijonov dinarjev. V preostalih dneh do 1. novembra bo treba položiti še nekaj manj kot 9 kilometrov črnega traku, da bomo lahko zares vozili po črnem traku vse od Novega mesta, čez Gorjance do Metlike. Prihodnje leto pa je na vrsti odsek od Metlike do Črnomlja in naslednje še tja do Vinice ob Kolpi!

»Dober tek, fanta, pa pridna bodita v Srebrničah!« je veljal naš pozdrav pridnim obiralcem hmelja. Takih fotografij pa bi si lahko nabrali te dni veliko: hmelj obirajo okoli Loke, pri Sevnici, v Sentjanžu, pri Brežicah, okoli Kostanjevice, Črnomlja, Metlike, Novega mesta in še kje, kjer so zadnja leta zrasla nova hmeljišča. Žal je pridnim obiralcem, posestvom in zadržugam precej nagajal dež, ki je prišel 2 do 3 tedne prepozno, da bi bila letina še boljša (Foto: L. Medle)

IMV spet izvaža

Pred začetkom petkove tiskovne konference pri tovarni Cedu Černelcu v Industriji motornih vozil sem listal po mapi z izrezki člankov iz tujih časnikov. Takole so pisali v dunajskem listu »Bauwirtschaft« o naši IMV: »...IMV, hitri transporter, na naših cestah...« Jugoslovani so, čeprav brez tradicij v avtomobilski proizvodnji, dokazali, da znajo reševati tudi transportne probleme na čisto moderen in eleganten način...« List nato s strokovne plat opisuje vsestransko uporabnost vozil IMV-1000 in hvali izvrstne tehnične rešitve, ki so jih naši domači konstruktorji našli za vozila KOMBI in KURIR, ter vse njihove izpeljank. Zadovoljstvo spriču takih ugotovitev pa je v zadnjih mesecih avstrijskemu uvozniku avtomobilov IMV-1000 »DONAU« prav gotovo skalilo dejstvo, da je novomeška tovarna skoraj za pol leta morala ustaviti izvoz svojih vozil in da je ponovno začela urediti čevati dogovor o izvozu šele v preteklih tednih.

To pa je bil tudi vzrok petkove tiskovne konference v IMV: predstavnik tovarne je sporočil novinarjem, da je začela Industrija motornih vozil v Novem mestu po kratkih treh tednih, odkar je zvezni sekretariat za zunanjo trgovino odobril kolektivno IMV uvoz

vanja kolektiva IMV, da bi tudi z izvozom čimveč prispeval k naši ugodnejši zunanjetrgovinski bilanci. Ne bi smeli pozabiti, da predstavlja uvoženi avtomobilski motor komaj nekaj nad 20 odst. celotne vrednosti izgotovljenega avtomobila in da nam tuji plačajo tak avtomobil v čvrsti valuti! Pa vendar, kot vse kaže, taka dejstva niso dovolj močna, da bi prepričala vse, ki odločajo o uvozu motorjev, da ne kaže škodovati skupnim interesom SFRJ. Naj še dodamo naše skromno mnenje, da zahodni trg prav gotovo ne bo hotel kupovati vozil IMV-1000, če v njih ne bo več originalnega nemškega motorja. Hitri, mali tovornjaki te vrste slovijo na zahodnem tržišču prav zavoljo vse-

stranske prednosti dvotaktnih motorjev! Dokler naša domača industrija motorjev take vrste (in kvalitete) še ne izdeluje, pa nam vsak gospodarski račun pokaže utemeljenost uvoza takih motorjev. Prav gotovo bo treba tudi še temeljito premisliti, ali je v luči mednarodne delitve dela in čedalje večje integracije sploh smotno, da bi za vsako ceno izdelovali vse sami doma, ko lahko sorazmerno ugodno kupimo n. pr. dvotaktne motorje »Auto Union« v Nemčiji in jih, vgrajene v specialna vozila IMV-1000, skupno z delom številnih jugoslovanskih koprodu-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Črni trak asfaltiranega cestišča se za finišerjem vije vedno više proti Gorjancem, za njim pa jo ubirajo valjarji. Vožnja čez Gorjance bo kmalu svojevrsten užitek!

Gradnja nove bolnišnice poteka po načrtih

Stavba nove bolnišnice v Kandiji, ki je v začetku letošnjega leta kazala šele betonski skelet, vedno bolj dobiva dokončne oblike. Če bodo sredstva pravočasno zagotovljena, bo otvoritev otroškega, kirurškega in rentgenološkega oddelka v novi stavbi že v drugi polovici prihodnjega leta. S tem bo znatno razbremenjena stavba česedanje kirurgije, v kateri bo dobil več prostora ginekološko-porodniški oddelk, hkrati pa bosta lahko začela delovati tudi oddelk za nos, grlo in ušesa in oku-

listični oddelek. To bo seveda samo začasna rešitev, zato bo treba zagotoviti še nadaljnjih 300 milijonov dinarjev sredstev, s katerimi bi po dograditvi prvega dela nove bolnišnice lahko zgradili še prostore za oba nova oddelka. Razvoj gradnje dokazuje, da so kolektivi svoj prispevek za gradnjo bolnišnice dobro vložili, računamo torej lahko, da bodo še naprej sodelovali in omogočili, da bo veliki načrt v celoti uresničen.

Modna revija v Vidmu-Krškem

Občinski komite ZMS v Novem mestu je s sodelovanjem Dolenjske turistične zveze pripravil modno revijo, na kateri bodo prikazali več izdelkov znanih dolenjskih in ostalih slovenskih podjetij. Z revijo bodo gostovali v Vidmu-Krškem, Brežicah, Črnomlju in Metliki, seveda pa jo bodo pokazali tudi novomeškemu občinstvu. Prirediteljem se je posrečilo dobiti tudi tri znane pevce, ki bodo program popestrili. Manekenke se bodo javnosti prvič predstavile v Vidmu-Krškem v soboto zvečer.

VREME

OD 22. 8. DO 1. 9. 1963

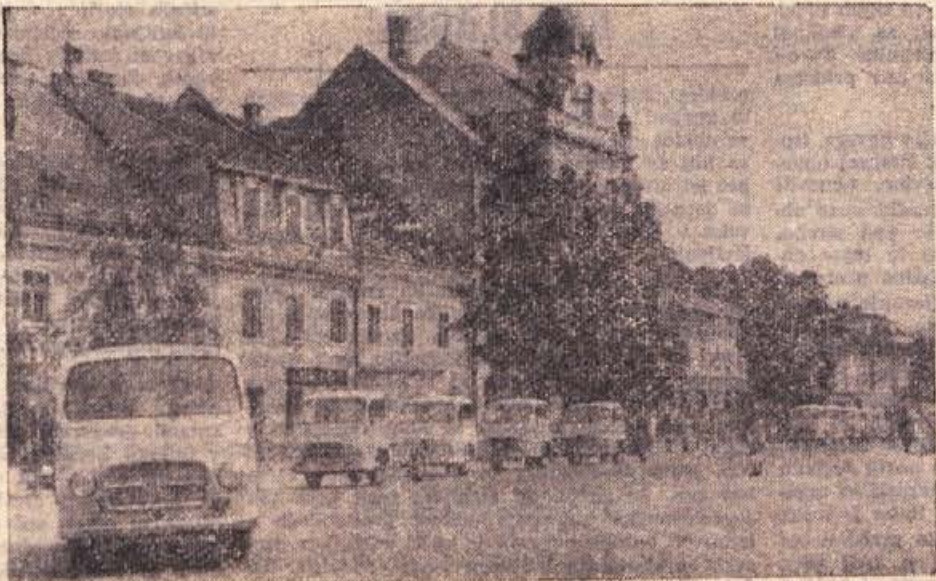
Padavine z ohlادتvijo pričakujemo okrog 23. in 29. avgusta. V ostalem lepo vreme. Dr. V. M.

8. septembra velika svečanost v Kozjem

Pod geslom »Kozjansko v borbi« bodo od 2. do 8. septembra v vseh občinah na področju nekdanjega Kozjanskega okraja športne in kulturne prireditve. 8. septembra pa bo v Kozjem osrednja proslava z odkritjem spomenika padlim v NOV. V proslavo »Kozjansko v borbi« bodo vključene občine Laško, Šmarje pri Jelšah, Sentjur, Videm-Krško, Sevnica in Brežice. Računajo, da se bo proslava v Kozjem udeležilo veliko ljudi iz vseh občin kozjanskega področja.

Prihodnje leto ATC tudi v Črnomlju

V Črnomlju so že prispeli prvi čeli za novo avtomatično telefonsko centralo, ki bo v celoti dobavljena do konca februarja 1964. Polaganje kablov za novo centralo se je že pričelo in se ugodno odvija. V načrtu je pripojitev Semčica k novi ATC. Tozadevno naročilo za izdelavo programa in predračuna stroškov je že dano PTT podjetju v Novem mestu. Ko bo oboje predloženo skupščini, bosta o stroških pripojitve razpravljala svet za družbeni plan in finance ter svet za komunalne in stanovaljske zadeve.

NOVOMEŠKA RAZGLEDNICA — vendar tokrat malo drugačna: v petek je kolektiv Industrije motornih vozil spet poslal z novomeške železniške postaje pošiljko svojih znanih avtomobilov IMV-1000 »DONAU« v sosednjo Avstrijo. Več takih kolon smo v Novem mestu videli tudi v zadnjih tednih

Kdo je odgovoren za dobro počutje stanovalcev?

Hišni sveti ostajajo s svojo dejavnostjo vse preveč na področju gospodarjenja s sredstvi, ki ostanejo hišam za tekoče vzdrževanje. To je kajpak zelo važno, tega nihče ne zanika. Prav tako pomembno pa bi moralo biti tudi drugo torišče, ki je zdaj precej zanemarjeno: razvijanje dobrega počutja med stanovalci. Sem bi sodila tudi skrb za urejanje okolice. Skratka: dejavnost hišnih svetov bi se morala povzpeti čez sedanji, običajno zelo ozek okvir aktivnosti.

So stanovanjska poslopja, kjer so na dnevnem redu zrušene med stanovalci, in to zavoljo stvari, ki bi jih moral reševati hišni svet. Čemu prepri na stopnicah, češ: očistila sem pet stopnic več ali kaj podobnega? O vsem tem recen bi se morali pogovoriti na seji hišnega sveta ali pa morati kar na sestanku vseh stanovalcev, če je to potrebno. Tako bi se stanovalci navadili, da bi reševali vse, kar je v zvezi s skupnim življenjem, na svojih skupščinah, ne pa s praga na prag, na stopnicah, pred hišo, vse v prepri, kakor se to pogosto dogaja.

V nekem bloku so stanovalci večkrat priče, kako družinski oče, ki venomer trati čas s popivanjem, ugrizne svojemu družini pravi pravcati pekel. Teda blok na mah oživi: stanovalci pridejo na svoje balkone, da bi prisluhnili moževemu rjoventu, ženinemu bogpomaga in otroškemu joku. Da, otroškemu joku! Treba bi bilo videti ta drobiž, kako se plašno stiska v kotu kuhinje in si z rokami zakriva obrazke, da ne bi videli svojo mater pod težo očetovih udarcev. Stanovalci so pretreseni, to je treba priznati. Toda ali res ne morejo storiti nič drugega?

Na dobro počutje stanovalcev vpliva tudi okolica stanovanjske hiše. Blok, okrog katerega je vse zane-

marjeno, osat za hišo, kopic odpadkov v kotih, nikjer zelenih pasov in okrasnih grmičev, čeprav so vrtički lepo obdelani in natančno pregrajeni, da bi se vedelo, kaj je moje in kaj tvoje, dokazuje dvojje: na eni strani odsotnost modsebojnega sodelovanja in razumevanja, po drugi strani pa izreden smisel za zasebno gospodarstvo v malem. So pa tudi primeri stanovanjskih hiš, kjer stanovalci najdejo skupni jezik — okoli si urede kar se da lepo. Nekateri se zgledujejo po Velenjčanih, ki imajo obvezno cvetje na balkonih — namesto cunj vsake baže. Sprehodi mo se enkrat po Novem mestu, in nove stanovanjske hiše se nam bodo že s svojo zunanostjo predstavile, tako da ne bo treba dolgo ugibati, kakšni so njihovi stanovalci: marljivi, družni ali pa vsak zase, kakor se komu ljubi. Prav zares, tak razgled po mestu bi bil zelo zanimiv in tudi koristen. Zakaj ne bi sprožili malo tistega tekmovalnega vzdušja, ki bi prispevalo, da bi stanovalci malo bolj skrbeli za lepšo zunanost svojih stanovanjskih hiš in njih okolice?

Sedanja praksa, da stanovalci izvolijo svoj hišni svet šele takrat, ko se vse lijo v novo hišo, ni najboljša. Če je že prej znano, kdo se bo vselil v novo stanovanjsko hišo, naj bi hišni svet deloval že od vsega začetka, ko blok šele gradijo. Ne zato, da bi bodoči stanovalci v skladu s svojimi različnimi željami razložili gradnjo, temveč zato, da bi sredstva, ki so na voljo, bolje izrabili. Bodoči stanovalci bi lahko marsikaj pametnega svetovali, opozarjali na pomanjkljivosti gradnje in hkrati že razmišljali o ureditvi okolice. Tako bi preprečili, da bi šele po vselitvi stanovalcev odkrivali grobe napake, slabe opravljeno delo, na priliko razpokana vrata, vlažne stene, slab omet, s podkovanimi čevlji

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Obisk premiera Hruščova Jugoslaviji, čeprav so ga označili kot zasebnega, je imel zelo velik odmev v mednarodni javnosti. Vsi večji časopisi in agencije so poslali v Beograd še svoje posebne dopisnike, ki so že poročali o prihodu in sprejemu sovjetskega premiera ter objavili že tudi prve komentarje. Evrovizija pa je prenašala prihod sovjetskega premiera na letališče Surčin v Beogradu. Seveda so novinarji, ki so pazljivo spremljali, kdo se je udeležil sprejema, opazili, da je kitajsko veleposlanstvo namesto odpravnika poslova poslalo samo drugega sekretarja, prostor albanskega predstavnika pa je sploh ostal prazen.

Mnogi komentatorji pišejo, da je glavni namen obiska »počitek in delo«, kar je v svoji zdravici ob prihodu v Jugoslavijo že potrdil sam sovjetski premier, ko je dejal: »Ne bomo se samo dobro odpohili, ampak se tudi približe spoznali z vašo deželo in ljudstvom, seznanili se bomo z vašimi uspehi v gospodarskem in kulturnem ustvarjanju...«

Vsekakor je obisk premiera Hruščova v Jugoslaviji dogodek velikega pomena, ki bo še utrdil prijateljsko sodelovanje med obema državama. Tako vidimo, da se prijateljstvo jugoslovanske in sovjetskega ljudstva, rojeno v letih skupnega boja proti fašizmu, iz leta v leto vedno bolj uspešno razvija

v vseh smereh, kar ustreza politiki obeh držav in hkrati prispeva h krepitvi mira v svetu. »Z zadovoljstvom lahko ugotovimo,« je dejal predsednik Tito v svojem govoru na letališču, »da so se od našega zadnjega srečanja, čeprav je odlejel preteklo le malo časa, odnosi med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezo sovjetskih socialističnih republik, dalje vsestransko in uspešno razvijali. Upam, da delim tudi vaše mnenje, če izrazim prepričanje, da bo vaš obisk v Jugoslaviji nov prispevek v tej smeri.«

Več let je minilo, odkar je premier Hruščov bil na obisku v Jugoslaviji. V tem obdobju se je marsikaj spremenilo. Jugoslavija je napredovala in sovjetski gost bo imel priložnost, da se bo seznanil z nekaterimi našimi uspehi, našim razvojem in z življenjem naših delovnih ljudi. Se posebno veliko zanimanje pa je

za razgovore, ki jih bosta imela tovariša Tito in Hruščov in druge jugoslovanske osebnosti. Nekateri komentatorji napovedujejo, da bosta nadaljevala razgovore, ki sta jih začela v Moskvi ob obisku maršala Tita lani decembra. Nadalje se bosta pogovarjala o bilateralnih odnosih, precejšnjo pozornost pa bosta posvetila perečim problemom na mednarodnem področju. In kakor so bili razgovori v Moskvi v prisrčnem vzdušju, tako tudi lahko pričakujemo, da se bodo v enakem vzdušju odvijali tudi v Jugoslaviji.

Zdaj so dani vsi pogoji, da se sodelovanje med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo še širše razvije navzlic nekaterim razlikam, ki še obstajajo, v posameznih vprašanjih. Ze dosedanja praksa pa je pokazala, da je razvoj sodelovanja med obema državama bil obojestransko koristen in je odprl nova področja za medsebojno zблиževanje.

Po vsem tem ni nobenega dvoma, da bo sedanji obisk premiera Hruščova koristil stvari nadaljnje krepitve prijateljstva in sodelovanja naših držav in narodov. Nič ni bolj naravnega kot to, da socialistične dežele sodelujejo na enakopravni podlagi in skupno usmerjajo svoja prizadevanja in dejavnost v boju za mir in socializem, kot je poudaril tovariš TITO v svoji zdravici na čast premieru Hruščovu.

Obisk Hruščova

Več kot tri tisoč nakazil za zaposlitev

Medobčinski zavod za zaposlovanje delavcev v Novem mestu je izdal v prvem polletju 2427 nakazil za zaposlitev ali za 98 odst. več kot v prvem polletju lanskega leta. Med temi, ki so dobili nakazila, je le 984 sezonskih delavcev iz drugih republik. Do sredine avgusta je število izdanih nakazil za zaposlitev naraslo na več kot 3000. Največ na novo zaposlenih je na-

šlo delo v gradbeništvu in gradbeni industriji, tema panogama pa sledi lahka industrija, v kateri so najbolj zastopani obrati Iskre v Žumberku in v Sentejnu, ki začnajo z delom v več

izmenah. Precej novih delavcev so sprejeli tudi v IMV, zatem v kmetijstvu, kjer je zlasti v Sentejnu dolini opaziti razveseljevo novost, da družbeni kmetijski obrati namesto sezoncev zaposlujejo okoliško prebivalstvo, znatno število delavcev pa je našlo zaposlitev pri komunalnih in javnih delih.

V novomeški bolnišnici je v razpravi osnutek statuta

V mesecu juniju je 7-članska komisija splošne bolnišnice v Novem mestu dokončala osnutek statuta bolnišnice, o katerem je takoj nato razpravljala upravni odbor. Osnutek so razpravljali v 70 izvodih, nato pa se je pričela razprava v samoupravnih organih in organih družbenega upravljanja, ki bi trajala do 15. oktobra. O predlogih iz razprave bo v oktobru še enkrat razpravljala komisija za pripravo statuta ter ga s potrebnimi popravki predložila v dokončno obravnavo

upravnemu odboru in svetu bolnišnice, končno pa bo osnutek predložen v odobritve občinski skupščini. Statut obsega 7 poglavij, ki obravnavajo: notranjo organizacijo in poslovanje, sestavo samoupravnih organov in njihove pristojnosti, položaj delovnih enot in samoupravne pravice delavcev v njih, določbe o financiranju in delitvi dohodka ter osebnih dohodkov, določila o delovnih službi in nadurnem delu, določila o delovnih razmerjih ter končne določbe.

Manjše število zaposlenih

Letos je v novomeški občini 11.108 zaposlenih kar je proti lanskim 12.754 precej manjša številka. V nasprotju s tem pa so se povprečni dohodki na zaposlenega v občini Novo mesto dvignili od lanskim 27.488 dinarjev na 31.254 v letošnji prvi polovici leta. Občutno zmanjšanje zaposlenih je dvignilo povpraševanje po delovni sili in je Zavod za zaposlovanje v Novem mestu že preskrbel delovna mesta 980 delavcem iz drugih republik.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Prosečna cena je na tiskovni konferenci izjavil, da niso »predložili nobenega predloga«, da bi šefi vlad treh velikeh sil registrirali v OZN sporazum o prepovedi jedrskih poskusov v vesolju, ozračju in pod vodo. Na vprašanje o morebitnem srečanju »ob tej priložnosti« s premierom Hruščovom in premierom Macmillanom, je Kennedy odgovoril, da je to malo verjetno.

Havanski radio je sporočil, da sta v ponedeljek dve neznanji ladji obstreljevali tovarno metalurških proizvodov. Ki leži kakih 160 km jugovzhodno od Havane v pokrajini Pinar del Rio.

Izraelska vlada je zahtevala, naj Varnostni svet na posebnem zasedanju proti izraelsko obtožbo, po kateri je »Sirija izvršila agresijo na meje Izraela«. Generalni sekretar U. Tant bo sklical sejo za četrtlet ali petek. Boji na izraelsko-sirski meji so trajali okoli štiri ure.

Kongres alžirskih študentov je v torek sprejel resolucijo, s katero podpira revolucionarno in napredno politiko vlade in političnega biroja na čelu z Ben Belo.

Spet več kupcev za prašičke

V preteklem vročem obdobju zaradi suše za nakup prašičev ni bilo skoro nobenega zanimanja. Zdaj, ko je moče dovolj in se že bliža jesen, si živinorejci spet pridno polnijo svinjake. Na novomeškem sejmu 11. avgusta je bilo od 758 prašičev prodanih kar 676. Tisti, ki so pujske kupili, so morali odšteti od 6500 do 10.000 din.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Zvezni sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Ingolič je na tiskovni konferenci z novinarji izjavil, da prihodnja letina ne sme zaostajati za letošnjo. Pridelati moramo najmanj toliko žita kot letos, čeravno je bila letošnja letina najboljša po vojni. Da bi to zmogli, je treba dovolj zgodaj začeti s pripravami na jesensko setev. Povečati je treba površine v družbenih gospodarstvih in v kooperaciji. Visoko agrotehniko je treba uporabljati na še širši fronti. Letošnji obilen pridelek dokazuje, da ni vse odvisno od naravnih pogojev. Mnoga posestva in zasebni kmetovalci, ki še ostajajo pri ekstenzivnem načinu proizvodnje, so kljub ugodnim naravnim pogojem zaostajali za visokimi donosi na temelju sodobne agrotehniko. Torej: prihodnje leto spet 4,5 milijona ton pridelka krušnega žita.

● V Skopju so napor graditeljev novega, lepšega mesta usmerjeni v več akcij: čimprej obnoviti proizvodnjo, odstraniti ruševine, obnoviti manj poškodovana poslopja in graditi nove objekte. Prvi montažni bloki so že pod streho. Kemična industrija bo kmalu do te mere obnovljena, da bo mogoča že normalna proizvodnja. Kmalu bodo zaključili ocenjevanje nastale škode po potresu. Družinam bodo razdelili denarno pomoč — od 80.000 do 150.000 din, odvisno od ocenjene škode in števila družinskih članov. Pred kratkim se je sestel Glavni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi Makedonije in razpravljalo o naporih za čim hitrejšo zgraditev novega mesta. Govorili so tudi o novih oblikah delovanja družbenopolitičnih organizacij in organov družbenega samoupravljanja. Kako je treba delati v novih pogojih, je pokazalo prebivalstvo središča Skopja, ki se je sešlo na svoj zbor volivcev kar na planem. — Zdravstvena služba

je dobro organizirana, saj doslej še ni bilo epidemij kakršnekoli nalezljive bolezni.

● Ker so se zadnje čase razširile govorice, da so v Skopju zalotili večje število tatov, ki so jih takoj po izrednem postopku postrelili, je treba pojasniti, da to ni res. Seveda so se pojavili tudi dolgooprstneži — le kje pa jih ni! —, ki so hoteli izrabiti nesrečo drugih, a so jih zvečine zalotili na nepoštenem delu in predali

PRIHODNJA LETINA NE SME BITI SLABŠA

rednim sodiščem. Nekatere so hoteli upravičeno razburjeni ljudje sami kaznovati, vendar so varnostni organi to preprečili. Nekateri lopovi so bili že kaznovani. Čeprav so kazni hude — pet let strogega zapor za ukradeni predmet —, se javnosti zde še premile. Kdor izrablja človeka v nesreči, naj se za to pokori do konca življenja!

● Vse kaže, da so opozorila zalegla: industrijska proizvodnja tudi v tako imenovanih dopustniških mesecih ni upadala. Za Slovenijo, in sicer za mesec julij, nam statistika nudi podatke, da je bila proizvodnja za 14,7 odstotka večja kot v istem mesecu lani. Če pa seštejemo rezultate vseh sedmih mesecev in jih primerjamo z istim obdobjem lani, potem ugotovimo, da je bila letos proizvodnja za 13,6 odstotkov večja kot lani. Se ugodne rezultate nam kaže vsa jugoslovanska industrija, katere proizvodnja v letošnjih sedmih mesecih je za 15 odstotkov preseгла proizvodnjo lanskega istega obdobja. To dokazuje, da so bila vsa naša prizadevanja, kako

vzdržati ugoden tempo proizvodnje, kronana z uspehom. Le tako še naprej!

● Turisti iz vseh koncev sveta preplavljajo našo državo. Če se človek loteva, denimo na gorenjski cesti, štetja avtomobilov s tujo registracijo tablico, se že v dobre pol ure povzpne številka na sto in več. To se mora zrealiti tudi v gospodarskem uspehu jugoslovanskega turizma, ki gre skokovito navzgor. Ze v prvem polletju letošnjega leta, ko se niti še ni dobro začela turistična sezona, je obiskalo Jugoslavijo okrog pol milijona turistov. Dohodki od turističnih storitev v tem času so vrgli okroglih 10 milijonov dolarjev ali 82 odstotkov več kot v prvem polletju lanskega leta. To je že kar lep uspeh. Po vsem tem si lahko ometamo ugodno statistiko turistične žetve tudi v drugem polletju!

● Pred nekaj dnevi smo se na beograjskem letališču poslovili od zdravnikov ameriške bolnišnice, ki so odpotovali iz Jugoslavije. V času, odkar so med prvimi prihiteli na pomoč Skopju do njihovega odhoda, se je v ameriški bolnišnici zdravilo 125 ranjencev. Za nesebično pomoč jim je vse delovno ljudstvo naše domovine od srca hvaležno. Zahvalo v imenu vseh jim je izrekla Mara Rupena-Osolnik.

● Nad Zibrsami pri Logatcu se je v petek ponoči utrgal oblak. Vsi potoki so naenkrat narasli, preplavili bližnje vasi in se začeli zlivati v Dolenji Logatec. Cesta Ljubljana—Postojna je bila pol metra pod vodo. Neukročena povodenj je udrta tudi v številna poslopja. Kraški požarnik ni mogel več požirati vse vode. Treba je bilo odstraniti predmete, ki jih je bilo naplavilo. Voda je začela odtekati šele proti jutru, ko je prenehala deževati. Škoda je velika.

IMV spet izvaža avtomobile

(Nadaljevanje s 1. strani)

centov spet zelo ugodno prodamo v celoti za dolarje.

Navedene ugotovitve in mnenja niso omejene, saj bo kolektiv IMV v novem mestu že čez nekaj mesecev spet pred vprašanjem: ali ustavljati proizvodnjo in odpovedovati dogovore o izvozu avtomobilov IMV-1000 (dovoljenje za uvoz motorjev iz Zah. Nemčije velja namreč le do konca leta 1963!) ali pa še krepkeje zvišati proizvodnjo in še več izvažati. Odgovorni gospodarski činitelji tako v Ljubljani kot v Beogradu imajo v sedanjem šolskem primeru, ko kolektiv IMV 6 mesecev ni mogel izvažati svojih zanesljivo vnaprej prodanih avtomobilov, pač dovolj gradiva, da takoj in učinkovito razmislijo o omejitvah glede uvoza. Končno ne gre prezreti pomembnega vprašanja: IMV bo s takim načinom poslovanja z inozemskim partnerjem, ko se izvoz po sklenjenih pogodbah nenadoma ustavi, pač morala izgubiti ugled in sloves solidnega proizvajalca. To pa v nobenem primeru ne bo v krivda kolektiva, ki še vedno vlaga vse svoje napore za nadaljnje povečanje produktivnosti in proizvodnje. Z velikimi težavami je kolektiv IMV uspel pri s svojimi avtomobili na klasično evropsko avtomobilsko tržišče. To pa je hkrati tudi veliko priznanje konstruktorjem in delavcem IMV in vsem tistim našim podjetjem, ki sodelujejo z IMV in morda sodelujejo s svojimi izdelki še daleč od doma na mednarodni trg. Se bomo mar izrli in tak ugled zapravili, če bo treba v IMV čez določen čas spet ustaviti proizvodnjo in prositi tujega uvoznika, da »naj pač še malo počaka, da bomo kasneje spet izvažali...?« Za-

muje priložnosti so po navadi tudi izgubljene priložnosti.

Povečana storilnost in večji osebni dohodki

Na tiskovni konferenci smo v petek zvedeli med drugim tudi nekaj razveseljivih podatkov o napredku v kolektivu IMV. Tovaršič Černeč nam je povedal, da so letos v prvem polletju dosegli tolikšno proizvodnjo kot lani v vsem letu, realni osebni dohodki delavcev pa so se v tem času povečali za približno 15 odstotkov. Na novo so zaposlili v tem razdobju približno 15 odst. delavcev. Da proizvodnja in osebni dohodki tako zadovoljivo naraščajo, je predvsem zaslug dobrega dela ekonomskih enot, ki so učvrstile svoj položaj, ugodni instrumenti delitve pa prav tako spodbujajo posamezne oddelke k večji storilnosti. Prepoved uvoza avtomobilskih motorjev, ki je bila ukinjena šele pred kratkim, bo žal vplivala tudi na znižanje letošnje proizvodnje v IMV za približno 25 odstotkov. Tako računajo v IMV, da bodo letos dobavili kupcem na domačem in tujem tržišču kakih 1800 do 1900 avtomobilov.

Zdaj izdelujejo v tovarni 8-osnovnih tipov avtomobilov KOMBI in KURIR. V po-

nedeljek so se začela prva gradbena dela za povezovalno industrijsko dvorano med sedanjo montirnico in poslopjem mlekarne, to pa pomeni hkrati začetek del, ki so bila dogovorjena letos 14. maja s predstavniki republike, okraja in ObLO Novo mesto: da se gradbena dela na sedanjih prostorih IMV zaokrožijo oz. povežejo v ubrano celoto. To bo omogočilo kolektivu znosnejše delovne pogoje, hkrati pa bo prav to zagotovilo tudi večjo proizvodnjo. Že do konca leta 1964 nameravajo v IMV proizvesti na dan po 10 avtomobilov. Nadaljnji razvoj naših trgovskih, turističnih, gostinskih, obrtnih in drugih podjetij terja vedno večje število avtomobilov tipa KOMBI in KURIR z nosilnostjo do 1000 oz. 1250 kilogramov z veliko hitrostjo in okretnostjo.

Na konferenci smo med drugim tudi izvedeli, da v IMV ne bodo izdelovali niti sestavljeni osebni avtomobilov 1000-S; govoriče o tem so čisto brez podlage. IMV je sprejela proizvodni program za izvirno, sodobno, lahko dostavno vozilo tipa KOMBI in KURIR in bo posvetila vse svoje sile predvsem nadaljnjemu razvoju, izboljšanju in pocenitvi tega vozila.

TONE GOŠNIK

V prvem polletju so bile zmogljivosti bolnišnice izkoriščene kar 100,48 odstotno!

Do konca junija letos se je na 512 posteljah v novomeški bolnišnici izvrstilo kar 7142 bolnikov, kar pomeni, da so bile njene zmogljivosti izrabljene 100,48-odstotno. Kirurški oddelek je svoje zmogljivosti izrabljal 104,38, ginekološko-porodniški 114,05, interni 103,67, otroški 92-odstotno itd. Na prvi pogled bi torej lahko rekli: res, nad-

vse dobro so uresničili plan... Slika pa je povsem nasprotna, če upoštevamo, da smejo biti po srednjeevropskih merilih ležišča v bolnišnicah izrabljena največ 80-odstotno, na ginekološko-porodniških oddelkih celo ne več kot 60-odstot. V naši bolnišnici pa se postelje še niti ne ohladijo, ko jih že zasedajo novi in novi bolniki. Da bi takšne težave odpravili, je treba z vso resnostjo vztrajati pri gradnji novih prostorov in s tem kar najbolj pohiteti!

VOLILI BOMO POTROŠNIŠKE SVETE

Svet za blagovni promet občinske skupščine v Novem mestu je na zadnji seji sprejel predlog, naj bi v letošnji jeseni izvolili nove potrošniške svete. Občinska skupščina bo na enem izmed prihodnjih zasedanj sprejela nov odlok o potrošniških svetih, ker je stari izgubil veljavo. Organ družbenega upravljanja potrošnikov v trgovini ne bo več za vsako poslovalnico posebej tako kot doslej ampak bo pri vsakem trgovskem podjetju izvoljen po eden ter v vsakem potrošniškem središču izven Novega mesta po eden. Novi potrošniški sveti bodo imeli 9 do 15 članov. Občinski odbor Socialistične zveze že pripravlja volitve. Volilne sestanke bo sklicala Socialistična zveza.

Kostanjevica potrebuje bencinsko črpalko

V Kostanjevici si prizadevamo razviti turizem. V ta namen je bila organizirana Forma Viva, obnovljena lepa restavracija s prenočišči, napravljena je bila velika reklama o turizmu, nihče pa ni pomislil na bencinsko črpalko, ki je v tem mestu nujno potrebna. Večina turistov prihaja v Kostanjevico z lastnimi vozili in morajo gorivo nabavljati v Čatežu, Brezicah ali na Otočcu. Doklej tako?

Sedanjo stisko s prostori v novomeški Industriji motornih vozil lepo ponazarja tudi tale posnetek: ker v tovarni nimajo dovolj prostorov za »gotove izdelke«, morajo avtomobile — priljubljene Kombije in Kurirje postaviti pred odhodom na železniško postajo kar v dolgo vrsto na cesti, ki vodi v Golno vas

Tudi v Srebrničah ga obirajo

— Jekas! reče ciganeček Bojan s cigareto v ustih in pomoli košarico hmelja, za katero dobi listek. Tovaršiči, ki sprejemajo nabrani hmelj, so se privadili tudi ciganski govorici, ker je med obiralci precej pripadnikov tega rodu. »Jekas« pomeni pol.

Kot drugje na hmeljiščih je tudi v Srebrničah živahno. Navadno je tu nekaj čez 200 obiralcev, med njimi tri četrtine otrok iz Novega mesta in bližnje okolice. Delo ni težko, vmes se lahko šali in pojo, preštevajo listke in računajo, koliko bodo zaslužili.

Malenkova fanta delata za zračno puško, dekleta iz Črnačnic pa si bodo kupila s svojim denarjem šolske potrebščine. Precej jih je, ki so uživali le del šolskih počitnic, nekaj časa pa delajo in tik pred pričetkom novega šolskega leta prinese domov svoj prvi zaslužek.

Listke za hmelj je izdajal tov. Perko. O delu pri obiranju hmelja nam je takole povedal:

Investicije v Kanižarici se nadaljujejo

Ko je v premočniku v Kanižarici stekla nova separacija, je bilo treba dokončati samo še investicijska dela v novem vpadniku. Ta bo rudarje rešil naporne hoje po stopnicah, ki odjeda precej delovnega časa in zmanjšuje delovno sposobnost rudarjev. Betoniranje vpadnika se je žal zavleklo, ker se je v vpadniku in v delu nadkopa nenadoma pojavila voda. Sicer betonirajo še naprej, vendar zaradi vode potekajo dela počasneje, kot je bilo predvideno. Nova separacija se je dobro obnesla, nakladanje kamionov poteka hitreje kot prej, vendar pa je zaradi načina sejanja v novi separaciji zdaj nekoliko več drobnega premoga, kot ga je bilo prej. Več bomo o premočniku v Kanižarici pisali, ko bodo investicijska dela opravljena.

— Na hmeljišču Kmetijske šole Grm v Srebrničah obiranje tudi letos lepo poteka. Dež, ki v zadnjem času skoro vsako noč pada, nam nagaja, ker zjutraj ljudje ne vedo, ali je vreme za obiranje ali ni, in navadno začno delati malo kasneje. Nabrani hmelj stresamo v jutovinaste zaboje, ki jih sproti odvažamo v sušnico. Ta dela noč in dan. Hmelj se tam suši 6 ur, nato pa ga uskladiščimo, da se spet nekoliko navlaži. Potem

ga stresamo v velike vreče in jih pošiljamo v Zalec.

Letos obiramo hmelj že od 10. avgusta. Ker ga imamo tu zasajenega okoli 5 hektarov, ne vemo, če bomo z domačimi obiralci do konca do 1. septembra. Radi bi dobili vsaj še 100 hrvaških delavcev, ki pridno delajo od zore do mraka. Saj so tudi naši pridni, ampak kot reče, največ je otrok, okoli 13 let starih, ti pa nabere na dan le po 6 škafov.

Dejavnost SZDL v Artičah

■ Delo SZDL na območju KO Artiče se je v času tekmovanja močno izboljšalo. Povečalo se je število članov, vsebina vaških sestankov je aktualna, udeležba pa vedno lepa. Sklepi, ki so jih sprejeli, so bili izvršeni. Uspešno delo SZDL v Artičah je v veliki meri zaslug dobro izvojenih podružničnih odborov in pa tudi krajevnega odbora SZDL, ki ga vodi Martin Zupančič. Med podružničnimi odbori je najboljši odbor v Dečnem selu pod predsedstvom Karla Godlerja, ostali pa ne dosegajo dosti slabših uspehov.

Pri volitvah so bili Artičani med najboljšimi v brežiški občini. Uspešno potekajo tudi delovne akcije v posameznih vaseh, kakor so dokončana elektrifikacija v Arnovem selu, ureditev vodnjaka v Mrzlake, urejanje vaških poti itd.

Vsebinska vaških in krajevnih sestankov je vedno boljša, tako da je krajevni odbor SZDL mnogo lažje prenašati sklepe na pristojne forume. Plodno in uspešno delo SZDL v Artičah je ocenila tudi komisija pri občinskem odboru SZDL in ji priznala 3. mesto v občini. Ta uspeh pa članov SZDL v Artičah ne bo uspaval, temveč bodo delali še z večjo prizadevnostjo.

Pretekli petek sta prišla v Artiče predsednik občinskega odbora SZDL Ivan Živič in Janez Volčanšek, ki sta na sestanku zastopnikov vseh organizacij izročila spominsko diplomu in denarno nagrado. Na prihodnjem sestanku se bomo pomenili, kako bi najbolje denar uporabili, hkrati pa bomo razpravljali tudi o nadaljnjem delu krajevnih društev in organizacij.

RD

Velik naval v zobni ambulanti

Zobna ambulanta v Kostanjevici ordinira trenutno le enkrat tedensko, in to vsak četrtek. Velik naval pa dokazuje, da bi bilo nujno organizirati zobozdravstveno službo vsaj dvakrat tedensko. Računati je treba, da živi na tem področju okoli 5000 prebivalcev in da so slabe zveze z Vidmom-Krškimi in Brezicami. Domačini pričakujejo, da bo njihova želja uresničena.

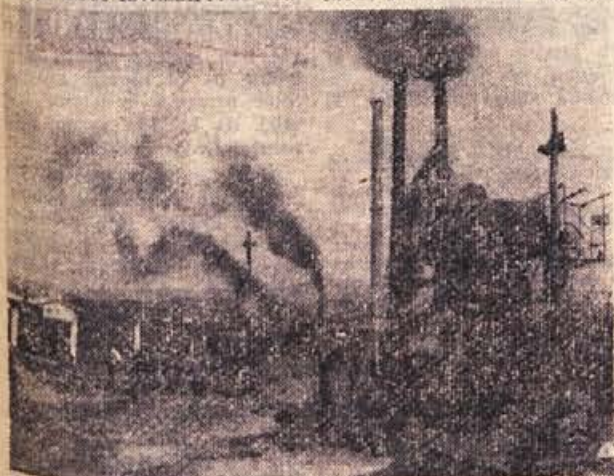
Kamence: 35.000 din za Skopje

19. avgusta je krajevna organizacija ZB v Kamencih poslala občinskemu odboru RK v Novem mestu 35.000 dinarjev kot pomoč prizadetemu makedonskemu ljudstvu. 50.000 dinarjev pa so dali mladinskemu aktivu v Bučni vasi za nabavo televizorja in druge opreme.

4.400 kg — ne pa 440 kg!

Neljuba napaka pri prepišovanju se nam je pripetila pretekli teden: v članku IZREDNO POVPREČJE PSE-NICE smo med drugim zapisali, da je pridelal Franc Premelč (občina Brezice) s sorto san marino z enim dognojevanjem 440 kg pšenice, moralo pa bi biti zapisano 4.400 kg pšenice, kar s tem popravljamo.

UREDNIŠTVO

Pogled na asfaltno bazo v Metliki, kjer vsak dan skunajo več kot 150 ton asfaltne mase; kamioni jo sproti odvažajo na preurejeno cestišče

V novomeški občini so zbrali že 22.573.137 dinarjev

Občinski štab za pomoč Skopju v Novem mestu je v nabiralni akciji zbral do 20. avgusta že 22.573.137 dinarjev. V tem znesku so šteti denarni prispevki gospodarskih organizacij, posameznikov in pomoč v blagu. V zadnjem tednu so prispevali še: osnovna šola Prevoze 7.000 din., ZB Dvor 30.000 din., veterinarska postaja Novo mesto 13.800 din., skladišče TO-BAK 50.000 din., sodišče Novo mesto 12.400 din., Cestno pod-

jetje Novo mesto 273.098 din., Ribja restavracija 20.000 din., podjetje »Pionir« 19.416 din., Mizarstvo Brod 35.000 din., občinski odbor RK od krajevnih organizacij in posameznikov 262.207 din., Med-občinska zavarovalnica v Novem mestu še 162.176 din., krajevna organizacija RK v Stopičah 44.200 din. V zadnjem tednu je bilo zbranih 929.297 din.

Zbiranje sredstev se nadaljuje.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Marjan Divjak, Avgust Lužar, Aldo Sinkovec, Alojz Barle, Anton Gregorič, Milan Jelovcen, Stane Nahtigal, člani kolektiva Iskre, Novo mesto; Ivo Goršin, Sonja Klobčar, Martin Pavlin, Alojz Bavdaž, Jože Klobčar, Gabrijel Obrehar, člani kolektiva Železnice, Novo mesto; Slavka Sitar, Zinka Pleskovec, Slavko Marolt, Jože Strojln, Ferdo Poček, Miha Jančević, Martin Lužar, člani kolektiva Kremen, Novo mesto; Fanika Klasič, trg. pomoč. Obrtnik, Novo mesto; Milan Gazvoda, študent arhitekture iz Sentjosta; Janez Legan in Franci Cvelbar, člani občinske skupščine v Novem mestu.

Želite meseca septembra prejemati dnevnik **DELO** BREZPLAČNO?

Naročite **DELO** (vsaj eno leto) do 1. septembra, pa boste deležni te ugodnosti!

V carstvu prašičev in medvedov

Naši davni predniki so se morali skrivati pred divjimi zvermi v votline in jame, današnji prebivalci Suhe krajine pa kljub vsej tehniki 20. stoletja niso več varni niti podnevi pred medvedi, ponoči pa jim divji prašiči in medvedje odnašajo z njiv koruzo, oves in klatijo sadje — Ljudje so obupani; otroci skupno z odraslimi prečujejo na njivah premnoge noči in odganjajo divjad na vse mogoče načine — Kaj pravijo lovci na obupane pritožbe suhokranjskih kmetov?

V kopreni sončnih žarkov, prodirajočih skozi kopaste oblake, ki so napovedovali dež, smo zagledali Suho krajino. Po vaseh vidiš tik novo, zgrajene hiše, ki bi lahko stala kjerkoli v mestu, hišico z okenci in pred njo navadno iz kopice otrok. Izstopim iz kolegovga avtomobila in grem peš čez Lazine proti Hinjam. Ob cesti so njive. Pšenico so poželi, raste še koruza ter tu in tam oves. Za menoj sta drobili pot starejša žena in deklica svetlih las in bosih nog.

Srečanje z Gelčkovo mamo

— Kam greš? vprašam deklico in jo pogladim po glavi. Namesto nje mi je odgovorila žena:

— Ne sliši! Pred štirinajstimi dnevi je oglušela. Vsako noč je zunaj, ker podimo divje prašiče, pa se je prehladila, pa tudi ropotamo in vpijemo tako, da nič čudnega, če je ob sluh.

Kar ne morem verjeti, da je to res, zato vprašam: »Pa menda ni tako hudo, kaj?« Takrat je Gelčkova mama začela jokati.

— Ne veste, kako slabo živimo! Po možu dobim 4000 din pokojnine, imam pa 3 otroke, ki so lačni in goli. Vzajem v najem kako njivo, pa mi ves pridelek požro prašiči. Če ne verjamete, kaj delajo, pojdite z menoj.

Pelje me do hiše na koncu vasi, kjer pobere še dva fantiča, pa gremo. Čez travnik pridemo v globel, kakih 30 m od ceste, kar pravi fantič:

— Tamle doli so ga Bankovi pred dobro uro podili.

— Koga? vprašam.

— I medveda!

Srce mi je tako močno zatolklo, da sem ga čutila v vratu.

— Če bi slučajno stopil pred vas iz grmovja, se ne sklonite k tlom, temveč se prav počasi ritensko umikajte! — mi nato svetuje žena.

— Kaj medvedi tudi ho-

dijo v vas?

— I seveda! Prejšnja leta, ko smo samo prašiče podili, je še šlo, zdaj pa je toliko medvedov, da smo vsi preplašeni. Skoro ni človeka, da bi ga ne srečal ali videl.

Prišli smo do ograje iz žice, na katero so bile navezane stare konzervne škatle, znatraj ograje pa je rasla koruza. Ob robu je bila koliba, krita s strešno lepenko, na dnu pa slama.

— Tu smo vsako noč... 13-letni Jože, 11-letni Angel, 6-letna Ivica in jaz. Stlačimo se v kolibo, pred njo zakurimo in čakamo. Ko zaslišimo mo prašiče, ropotamo s škatlami in se deremo na vse grlo, da smo že hripavi. Takole noč za nočjo... Trajalo bo vsaj še pet tednov. Če bi ne hodili sem, bi nam prašiči ali medvedje v eni noči požrli vse do zadnjega storža. Če nam to požro, ne bomo imeli kaj jesti. Pa ne mislite, da samo mi tako živimo! Vprašajte v vasi!

Ko smo prišli na cesto, sem si pošteno oddahnila,

nato pa zcvila še drugam vprašat, če je res.

Trije medvedi so ga obstopili

Tone Fabjan, kmet iz Pleša, je peljal pšenico v mlačev. Sedeč na vozu, je pripovedoval:

— Prejšnji četrtek je bilo. Kot običajno sem šel zvečer čuvat vinograd in koruzo. Okoli desetih zaslišim šum. Posvetim in zagledam medveda. Luč obrnem v stran, vidim drugega, za menoj pa je stal tretji. Slišal sem njegovo sapo. Začel sem vpiti ko grešna duša... Spomnil sem se na otep slame, ki sem ga imel pri sebi. Začel sem ga in vrgel proti kosmatincem... Potem so počasi odšli. Bežal sem, kar sem mogel. Ne grem več v vinograd in na njivo, četudi ne bomo imeli kaj pospraviti!

»Vso koruzo je požrl...«

— Z 12-letno Silvo sva šli tudi predsmučnjim na njivo.

Morava tja vsako noč, če hočemo jesti. Prašiči nam vse požro. Silva je pri ognju pekla koruzo, jaz pa sem slo-nela v kolibo, kar zaslišim tik za seboj brundanje. Močno in razločno...

»Medved!« zavpije Silva, potem pa sva obe kričali, kar sva mogli. V temi sva tekli domov in vso pot vpili. Zjutraj smo šli pogledat; vso koruzo je pojedel in potancal. Kaj bo z nami?

Tako je povedala Antonija Negro iz Hinj št. 30.

Avsenikova polka: solo za medvede

Kaj se je zadnjo sredo zgodilo Francu Skufci in njegovemu sinu Slavku iz Lazine, vedo že po vseh vaseh. Tako je Skufca, po domače Jernejev, sam pripovedoval:

— V sredo zvečer sva šla s 17-letnim sinom koruzo »vahtat«. Ker je pusto vso noč takole sedeti, je Slavko vzel s seboj harmoniko, da bi si krajšal čas. Ko prideva na njivo, je začel pes-pojati, kar naenkrat stop pred Slavka medved, se stavi na zadnje tace in gleda. Nisva vedela, kaj storiti, zato je Slavko začel igrati na harmoniko. Na glas, kolikor je zmogel meh! Medo poslušal in čaka. Nikamor se ni gnil. Muzika mu je bila všeč. Tako ne bo nič, si

Gelčkova mama z otroki prespi vsako noč v tej kolibi na polju. Za vse v njej ni prostora, sicer pa je tudi casa za spanje bolj malo. Kdo bo pa ropotal in kričal nad divjimi prašiči in medvedi? Da so otroci spriči take stražarske službe neprespani, prehlajeni, čez dan utrujeni in da to sploh ni primerno za njihova leta, menda ni treba posebej poudarjati!

mislim, saj Slavko ne bo mogel igrati do belega dne, zato zažgem slamo, ki jo nosimo vedno s seboj, in jo zaženem v kosmatinca. Potem je odtical... Domov si nisva upala, ker sva slišala, da se je blizu ustavil. Slavko je igral skoro vso noč, jaz sem kričal, pes pa je lajal. To noč sva se tako navzela strahu, da ne vem, če bova še šla! Ne vem, kje so naši jagri! Tako ni več moč živeti!

Vsako noč do zore nenavadna muzika

Po več vaseh so vaščani pripovedovali take zgodbe. Se veliko smo jih slišali, vendar tseh ni moč opisati. Da so resnične, nam je potrdila tudi učiteljica Jozica Hribar, ki je domačinka in uči na šoli v Prevolah.

— Ne morete si misliti, kako je zvečer, ko se naredi mrak. Okoli vsake vasi gori nešteto kresov, vso noč pa je slišati nenavadno muziko. Ljudje odganjajo prašiče in medvede tako, da sede v kolibah ter udarjajo s palicami po konzervnih škatlah, kričijo, pojejo, vmes pa lajajo psi. Tudi harmoniko se sliši. Vpije je strašno!

Ker je mladina iz teh revnih krajev odšla v svet za kruhom, so ostali doma večinoma starci in otroci. Ti

Na letošnjem zagrebškem velesejmu, ki bo od 7. do 22. septembra, bo sodelovalo okoli 40 držav, ki so že poslane svoje prijave. Zelo zanimiv del velesejma bo razstava »Afrika — Azija — Jugoslavija, ki bo prikazovala razvoj naših gospodarskih odnosov z nekaterimi deželami teh dveh kontinentov.

vse noči prečujejo na njivah. Zaradi tega imamo v šoli vsako leto iste probleme. Namesto da bi na roditeljskih sestankih razpravljali o šolskih stvareh, govorimo o prašičih. Otroci so vso noč zdoma, zjutraj pridejo v šolo in zaspe... Mnogi so bolni in izčrpani. Tako ne gre več dalje! Letos pa je še huje kot prejšnja leta.

Je življenje res brez cene

Prepričali smo se, da je vse to res. Ljudje so skorajda ponoreli. Podnevi ves dan trdo delajo, da bi iz skope zemlje iztisnili nekaj kruha za številne družine, noči pa prebode na njivah in odganjajo škodljivce. Divjad se je tako razpasla, da tudi podnevi ni več varno hoditi naokrog. Ljudje garajo vse leto; ko bi morali polniti kase, pa ni pridelika. Pravijo, da ni vredno živeti...

Kaj pravijo na vse to lovske družine? Na široko razpravljajo o tem na sestankih in po gostilnah ni dovolj! Če bodo še naprej ščitili medvede in ostalo divjad, je to njihova stvar, prebivalcem pa bi morali nastalo škodo v celoti povrniti s stroški za delo vred, kajti nihče ni voljan vse leto zastopati garati. Vsekakor pa bi morali kosmatince pregnati iz bližine naselij, da bi bilo varno vsaj golo življenje ljudi.

Stvar je tako pereča, da postaja že politični problem. V Suhi krajini, zato pričakujemo od oblasti in od lovskih organizacij takojšnjih ukrepov.

RIA BACER

— Počakaj, da odigrajo še tole Avsenikovo polko, potem pa jo mahneva na koruzo v Hinje; tam zdaj gotovo vsi spijo, ker so vso noč preganjali divje prašiče...

JOŽE DULAR:

5

Urbiha ženi sina

(Odlomek iz romana »KRKA UMIRA«)

Seveda, sulca bo dal dvigniti. Mogoče že jutri ali pojutrišnjem. Potlej bo povabil učitelja Zužka in obe njegovi hčeri. Povabil ju bo, kajpak! — Amalija je sicer nekaj starejša od Tomaža, toda to ne pomeni dosti ali pa vsaj ne veliko. In Rotija! Ta ti je šele cvet! Le kje je imel oči, da se ju prej ni domislil? Vozi se in išče po Zuzemberku, pa ima nevesto za svojega sina doma, pred nosom tako rekoč. Samo z roko seže, pa jo lahko presadi iz tiste njihove hišice pod orehom na Urbihovino. In ve, da si niti Amalija niti Rotija še v mislih ne bosta upali odkloniti takega ženina, kot je njegov sin. Posebno Rotija! Saj je bila še pred leti vsa nora nanj. Da, bila in je najbrž še zdaj. Kaj zato, če se je Tomaž malo poigral s Frnatkovo. Plačal ji bo in — vse bo v redu! Zužkovi to razumejo.

Sicer si pa mora vendarle odkrito priznati, da mu je nekoliko žal za Rebernikovo. Deklina je, da ji ni para, in štacunska je povrh! Ve, kako se je treba vrteti za prodajalno mizo; ve, kako se je treba dobri-kati kupcem; zna jim postreči, jih prepričati, da je blago najboljšje, skratka: Rebernikova Marta bi bila za njihovo hišo trgovka in pol! Videl jo je pri delu in na svoje oči se je prepričal o njenih sposobnostih. Toda če si je njen oče vtupil v betico, da je tisti pankrt, ki ga še nikjer ni, taka nepremostljiva ovira — potlej vrag z njimi! Po kolenih se pa tudi ne bo plazil pred nikomer!

Urbiha se je vrnil po kamnitem oporniku in ob-stal na odru. Voda nad kolesi je upadla skoraj za pol-

drugi komolec in razjedene deske jezu, vse zgrbančene in pokrite s posušenimi algami, so se že lepo grele v soncu. Drobni pisančki so plavali tik ob jezu, brbotali z rdečimi gobčki po mladem zelenju, udarjali s plavutmi, se dvigali in obračali, da se jim je včasih ob straneh zasvetil zlato bleščeči se pas in se je nekaterikrat pokazal celo rumenkasto rdeči trebuh. Po suhem mokričniku so letali brenciji in enodnevci so se negibno lepile na lesene grabljice.

Urbiha se je s komolci uprl na ograjo, pogledal gladno, po kateri so se komaj vidno premikale drobne rjave pene, se ozrl po Srobotniku in brezoblačnem nebu nad njim, potlej pa se je takoj spet predal mislim.

Torej Zužkovi dve! Amalija in Rotija! Za eno ali drugo se bo moral ogreti Tomaž. Nista sicer iz trgovske hiše, toda njun oče ju je naučil branja in računanja, da se bo vsaka izmed njiju brez težave uveljavila v štacuni. In pametni sta, ubogljivi, nista razsipni, imata smisel za snago in red; skratka: prava podobna njune rajne matere. Kajpak, ena teh dveh bo zagospodinjila pri njih! In treba jo bo pripeljati čimprej, kajti prodajalna miza in prazne police čakajo! Zato bo mogoče še danes stopil k Zužku pogledat, če le že narisal napisno tablo za njegovo štacuno. In če je še ni, ga bo prijazno potrepil po hrbtu in rekel: »Gospod Zužek, se pravi, dragi Lovro, zdaj pa le pohiti in napravi čim lepše, da se ne bo treba tvoji hčersramovati.« Zužek bo ostrmel in zajeceljal: »Kaj... moji hčeri... kako ste rekli, gospod Urbiha?« — »Nič gospod Urbiha, Florijan sem zate, v svaštvu si bova!« ga bo tresel po rami. Kar vidi ga, kako bo učitelj zajajal kot pečen kostanj, ker mu ne bo šlo v glavo. »V svaštvu, v svaštvu!« mu bo povedal še enkrat, da bo ta razumel. »Hčer mi boš dal za mojega fanta! Amalijo ali pa Rotijo. Prava figa katero!« — Ne, prava figa mu ne bo smel reči, sicer bo stari še užaljen. No, sicer pa bo tukaj odločil Tomaž. Kajpak, Tomaž bo imel pri tej izbiri zadnjo besedo. Nekaj svo-

bode je vendarle treba pustiti pri ljubezni, če je ravno priložnost za to.

Urbiha je zadovoljno stresnil z glavo in potegnil iz žepa cigarnico. Potlej si je prižgal viržinko in puhnil dim v zrak. Tako bo, kot je pravkar sklenil. Naj ima pa še revna Zužkova hči kdaj srečo v življenju! Sicer pa bogve, če bi Rebernikova tudi imela toliko dote, kot si je bil sprva mislil, ko pa je stari tak skopuh! Kar na obeh se mu vidi, na vsem obrazu in na tistih grabežljivih rokah, kako težko gre vsak krajcar od njega. Menda mu je bilo le zato, da bi hčer čimprej prazno odrinil od hiše in jo lepo obesil Urbihovim na vrat. He, golazen nemarna! Fej!

Pljunil je v vodo in skremžil obraz. Potlej se je počasi obrnil, se naslonil s hrbtom na ograjo in pogledal po brzicah, ki so se kakih tristo metrov pod jezum prožile čez vodo. Desna stran je bila skoraj popolnoma suha; le tu in tam si je kak curek vode utrl pot med lehnjakovimi škrbinami in visokimi, nekaj sežnjeval dolgi naplavinami peska, zemlje in dračja, na katerih so rastle spominčice, ostrava trava in pritiklave vrbe. Na te naplavine, ki jih je voda zalila le ob velikih povodnjih, so navadno sedale čaplje, če so ravno letele tod mimo. Včasih se je spustila nanje tudi štorčija, sicer pa so tukaj prhali obvodni kosi, grmovšnice, bičje trstnice, vodomci in druga vodna perjad, ki ji je bilo prijetno v senci jelš, jagnedov, vrb in drugega grmovja.

Urbiha je z očmi zlezal z desnega brega, šel počasi mimo nizkega jezišča, ki sta ga bila še lani za ribe napravila Tomaž in hlapček, pa so ga račji tatovi že vsega razvalili in premetali, ko so stikali za žlahtniki. Toda čez je še tekla voda, ki je bila zmerom hitrejša in tudi globlja, čim bolj se je Urbiha z očmi približeval levemu bregu. Na tako daljo sicer ni vsega dobro ločil, toda vedel je natanko, da se v tistih belih, grivastih vodnih progah, morda ravno pod onim starim maklenom, skriva sulec. Tja bodo šli s čolnom in ostmi, morda že jutri ponoči, pa ga bodo nabodli in dvignili.

Dva iz dežele vzhajajočega sonca

Mednarodnega simpozija kiparjev v Kostanjevici se že tretje leto z uspehom udeležujejo tudi japonski kiparji. Letos sta prišla kar dva:

MINORU TOGASHI in YOSHIKUNI IIDA.

Značilno za vse kiparje iz dežele vzhajajočega sonca je, da so izredno sposobni ustvarjalci, polni domišljije, temeljitega znanja in izredne delovne metode.

Ko smo ju vprašali, kako sta izvedela za naš simpozij, sta odgovorila: »Jugoslovanski simpozij je na Japonskem zelo znan. O njem so pisali naši dnevni časniki, glasilo japonskih umetnikov pa je prineslo celo sliko Kostanjevice.« Tako Togashi. Yoshikuni Iida, ki živi že več let na Dunaju, pa je povedal, da se je seznanil s tem simpozijem preko nemških in avstrijskih kiparjev, ki so bili prijatelji pokojnega kiparja Jakoba Savinskega. O simpoziju mu je pripovedoval tudi dunajski umetnostni kritik dr. Alfred Schmeller.

Yoshikuni Iida je doma v Tochi-Kenu, to je kakih 80 kilometrov severno od Tokia. Tam se je rodil leta 1923. Najprej je študiral umetnostno zgodovino, nato pa se je kiparstvo. Diplomiral je v Tokiu, nato pa se je izpopolnjeval v Rimu. Leta 1956 je bil že v kiparski šoli (Pericle Fazzini!), leto kasneje pa na Dunaju, kjer je študiral grafiko. Umetnik se je tako vsestran-

stavil v Benetkah. Zelo rad bi se potem po dolgih letih vrnil domov na Japonsko in organiziral tak simpozij, kot ga imate pri vas.

»Kaj nameravate ustvariti v Kostanjevici?«

»Ko sem prišel semkaj, sem mislil na nekaj drugega. Kasneje sem dobil drugačen les, zato sem spremenil svoj načrt. Ustvaril bom simbol mo-ža in žene, in to v poetičnem smislu! Pri tem se ne bom posluževal nadrobnosti, marveč samo najbolj značilnih elementov.«

Minoru Togashi je nekoliko mlajši od Iide. Rodil se je v Yamagata-Kenu leta 1931. Po končanih študijah se je zaposlil kot profesor. Danes poučuje kiparstvo na ženskem oddelku univerze (akademije). Je član najbolj znane umetniškega združenja na Japonskem Kodo — Bijutsu. Leta 1960 je dobil tudi nagrado. Samostojno razstavo je priredil leta 1962 v galeriji Kunugi v Tokiu.

Vprašali smo ga po načrtih in nam je odgovoril:

»Predvsem bi rad dobro naredil to, kar delam. Že več let me spremlja ideja, da bi upodobil v karikirani obliki samega sebe, svojo notranjost. To bom poskušal zanj. Po končanem simpoziju pojdem v Italijo, nato pa v Francijo, Španijo, Anglijo, Holandijo, Nemčijo, Avstrijo, Indijo in Hongkong. Konec novembra moram biti že doma, ker me čaka veliko na-

leč. Da bi si naši bralci lažje predstavljali to daljavo, smo Togashija vprašali, koliko stane vožnja iz dežele vzhajajočega sonca do nas. Povedal nam je, da več kot milijon naših dinarjev oziroma točneje: 1.177.500 dinarjev v obe smeri. Jasno je, da umetnik ne zmore tega plačila, zato mu pomaga združenje oziroma država, iz katere prihaja.

Iida smo slednjič vprašali, če mu je Evropa prinesla kaj novega, če je v čemerkoli vplivala nanj.

»Opazil sem, da je v tem pogledu celo med kritiki prišlo do komičnih trditvev. Japonski kritiki trdijo, da sem evropsiziran, medtem ko evropski ravno nasprotno, da sem zelo japonski. Evropa mi je mnogo dala, zlasti s področja umetnosti. Prav to pa bi rad povedal svojim rojakom.«

»Kako vam ugaja v naših krajih?«

Togashi je takoj odgovoril: »Zelo mi ugaja vaš narod, ugajajo mi vaši kraji in običaji. Človek, ki biva pri vas, mora biti vesel in sproščen!«

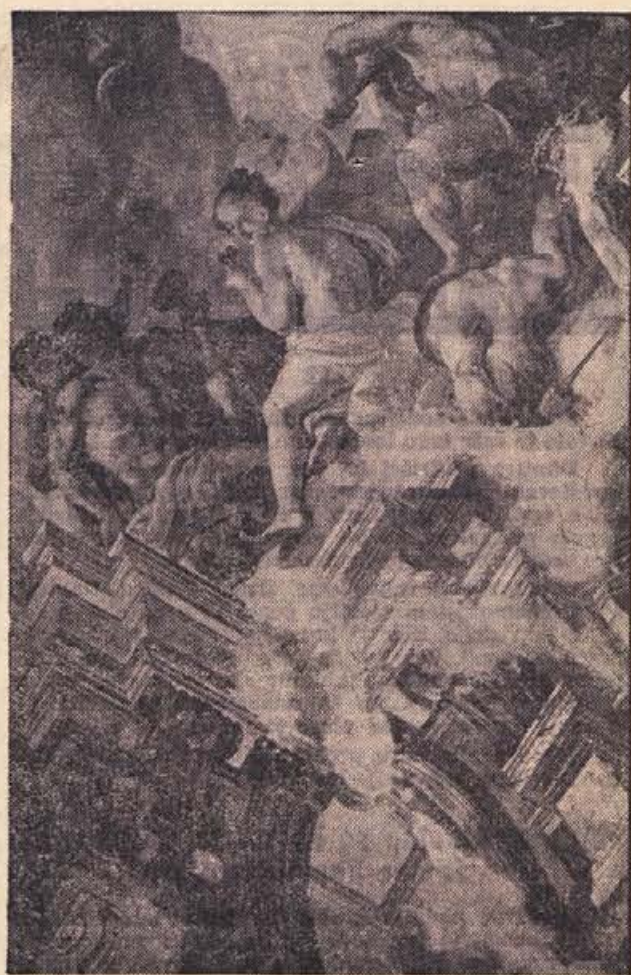
Slednjič si nismo mogli kaj, da ne bi zastavili še za-

nimlivo, toda skoraj povsem zasebno vprašanje: »Kaj pa vaši družini?«

Togashi je povedal, da ima doma ženo in šest let staro punčko, Iida pa je pripeljal s seboj svojo soprogo — Dunajčanko in komaj leto dni staro punčko Uto. To utegne biti letos najmlajša japonska gostja v Jugoslaviji.

Zadnja leta so se v Kostanjevici zvrstili gostje z vseh celin. Vsak ima nekaj posebnega in vsak nekaj pristno domačega, svojega, karakterističnega. Iidova soproga je Dunajčanka in tega tudi ne skriva! Pred nekaj dnevi smo poslušali Verdijevega »Othello«. Nenadoma je vstopila naša hišnica Mici in povedala, da pred vrati posluša »gospa Dunajčanka«. Takoj smo jo povabili, naj vstopi. Začuden nas je pogledala — kakor da smo jo zmotili — in vprašala: »Kdo je ta veliki glas?« Povedali smo ji, da poje naš slovenski rojak Jože Gostič, ki je bil deset let eden najuglednejših članov dunajske opere. Sedla je in negibno poslušala do konca. Na Dunaju je še vedno na prvem mestu glasba!

LADO SMREKAR

Pogled na detajl stropne freske nad slavnostnim stopniščem v brežiškem gradu pred restavracijo

Slikarji-restavradorji v brežiškem gradu

V okvir dolgoročne kulturne politike sodi v Brežicah tudi načrtna skrb za ohranitev in restavracijo brežiškega gradu, ki ga je slovenska spomeniškovarstvena služba registrirala kot spomeniški objekt prvega reda.

Ravno letos mineva deseto leto, odkar so pričeli v brežiškem gradu s prvimi restavracijskimi deli, zato so vsakoletne ekipe spomeniško-varstvenih strokovnjakov republiškega Zavoda za spomeniško varstvo že kar stari brežiški znanci. Letos je ekipa sestavljena iz šestih slikarjev restavradorjev. Na stenah in stropu slavnostnega grajskega stopnišča utrjujejo in restavrirajo kvalitetne baročne freske, ki jih je okoli leta 1730 naslikal Franc Ignac Flurer, priznani baročni freskant reprezentativnih prostorov v Attemsovih graščinah v štajerskem delu Slovenije.

Letošnja restavracijska de-

la financirajo Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti pri Svetu za prosveto in kulturo SRS, Sklad za razvoj kulture pri občini Brežice in republiški Zavod za spomeniško varstvo.

V slikarski zapuščini v brežiškem gradu, kjer ima danes razstavne prostore pokrajinski muzej za spomeniško Posavje, nam je ohranjen najboljše in najkvalitetnejši primer svetnega baročnega freskoslikarstva v Sloveniji. Prav tu je republiški Zavod za spomeniško varstvo opravil v minulih desetih letih v prostorni slavnostni grajski dvorani in v grajski kapeli svoja najboljše in zelo zahtevna restavracijska dela. Z letošnjimi restavracijskimi deli, ki jih vodi zavodov sodelavec akademski slikar — restavrador Tomaž Kvas, bodo spomeniškovarstvena dela v notranjih prostorih brežiškega gradu končana. Nadaljnja na-

loga pri urejevanju grajske notranjosti pa bo muzejska in galerijska prezentacija bogatega muzejskega in galerijskega gradiva iz depoja Posavskega muzeja.

Za ureditev grajskega dvorišča in okolice gradu, kjer naj bi ob monumentalnem vhodu v grad po izgotovitvi načrtih inž. arh. Marjana Mušiča bil postavljen spomenik borcem NOB brežiške občine, se bodo v prihodnje morali poleg muzejske uprave in sveta za kulturo bolj energično zavzeti tudi Občinsko združenje borcev NOV, Turistično društvo in svet za urbanizem.

Da bi seznanila našo in inozemsko javnost z bogatimi in izredno interesantnimi baročnimi slikarskimi izročili v brežiškem gradu, namerava uprava Posavskega muzeja pripraviti za serijo spomeniških vodnikov po Sloveniji, ki jih izdaja založba Mladinska knjiga, podoben opis fresk

v vseh prostorih brežiškega gradu s študijo o njihovem nastanku in mestu v profanem srednjeevropskem baročnem slikarstvu.

Perspektivna kulturnoturistična politika v občini pa bo morala skrbeti, da restavrirane freskoslikarije v brežiškem gradu ne bodo služile samo študijskim namenom kulturnih krogov, ampak jih bo z različnimi manifestacijami potrebno vključiti v program vedno živahnejše kulturnoturistične dejavnosti na tem področju.

S. SKALER

Slovo od Emila Medveščka

11. avgusta so na Žalah pokopali enega naših najuglednejših arhitekturnih ustvarjalcev Emila Medveščka. Z njegovo smrtjo smo izgubili odličnega strokovnjaka, prijatelja in iskrenega tovariša.

Japonska kiparja Minoru Togashi in Yoshikuni Iida pri skupnem delu v zatišju gozdiča ob kostanjeviškem gradu

sko izpopolnjeval. Tako je prišlo leto 1961, ko se je zgodilo nekaj posebnega. V enem izmed dunajskih gledališč so pripravljali gledališko predstavo »Sovražniki«. To je pravzaprav pantomima, v kateri nastopata Amerikanec in Japonec. Iida bi v gledališki veži rad pripravil razstavo svojih del, in ko je to organiziral, so ga prosili, naj bi nastopil v vlogi Japonca. Prevzel je. Nastopil je z velikanskim uspehom in čez noč postal splošno znan. O njem so na mah pisali vsi dunajski časniki, ki so zdaj opazili tudi razstavo njegove grafike v gledališki veži. Še istega leta je dobil nagrado mesta Dunaja, se udeležil simpozija v Sant Margarethnu in Kapfenbergu ter priredil razstavo v Afrozijemskem inštitutu. Leta 1962 je razstavil skupno z Wotrubo in Pillhoferjem v galeriji Würthle na Dunaju. Istega leta pa je sodeloval tudi na razstavi malih plastik in razstavil skupno z našim rojakom Jakobom Savinskim, ki mu je bila ta dunajska razstava posvečena. Tega leta je sodeloval s petimi plastiki v lesu tudi v galeriji Pagani v Milanu, ki mu je leto organizirala samostojno razstavo in izdala reprezentativen, kar razkošen katalog.

»In načrti?« smo ga vprašali.

Yoshikuni Iida se je nam smehnil in odgovoril: »Septembra grem v Berlin, kamor sem povabljen na simpozij o kamnu, oktobra pa bom raz-

ročilo: v Kyotu bom delal velik železen vodnjak (fontano!).«

Japonska je daleč, zelo da-

Hvarski vtisi

»Naši igralci pojdejo na Hvar, je završalo po Novem mestu. In res, sami sebi skoro nismo verjeli, ko je tajnišvo dramske sekcije DPD Svoboda »Dušan Jereb« prejelo iz Ljubljane povabilo, naj se naša sekcija kot prvak na VI. republiški reviji dramskih amaterskih gledaliških udeležil festivala dramskih amaterjev Jugoslavije na Hvaru z Millerjevo dramo »Vsi moji sinovi«. Takoj smo pričeli s pripravi in 1. avgusta odpotovali z avtobusom do Ljubljane, od tam pa z brzovlakom proti Splitu, kamor smo po precej neugodni vožnji prispeli drugo jutro po 13 urah. Vendar vreme je bilo lepo, in utrujenost po neprepani noči je kaj kmalu izpuhtela. Sonce je razlivalo svoje zlato po širni morsk planjavi. V luki je bilo zasidranih veliko ladij, med njimi tudi naša najlepša in najmodernejša ladja »Jugoslavija«, ki se je pravkar odpravljala na pot.

V kolodvorski restavraciji smo poseleli za kake dve uri. Potrebni smo bili zajtrka. Toda žeteti in dobiti ni isto — vsaj ne za nas Jugoslova-

ne. Po daljšem čakanju smo sicer dobili čaj in kavo — o kvaliteti molčim — nikakor pa ni bilo mogoče dobiti stola za našega režiserja, ki se je zamudil z nabavljanjem ladijskih vozniških kart. Šele ko je natakario nagovoril v italijanskini, je bil sedež takoj na razpolago!

Poslovili smo se od negoteljne restavracije in se vtrkali na ladjo »Mostara«. Prostor smo dobili na gornji palubi, kjer smo se popolnoma predali soncu in morju. Zaropotali so ladijski stroji, »Mostara« se je odlepil od obale, in že smo s polno paro pluli mimo otočkov in svetilnikov proti Hvaru.

Naš Ivo, ki je že od začetka potovanja pridno smejal, tudi tu ni držal rok križem in je tako vsa naša dejanja in nehanja »pošklopale« v kamero. Ladja je brzela po mirnem morju, spremljala pa jo je jata belih galebov. Naše razpoloženje je raslo in priklopilo do vrhunca, ko smo zavili v hvarski zaliv in zagledali mesto Hvar, prilepčeno na strmo pobočje nad morjem, z mogočno beneško trdnjavo na visokem hribu.

Ko smo po dobrih dveh urah in pol pripluli v pristanišče, kjer je ladjo pričakovalo zelo veliko ljudi, smo med njimi zagledali tudi nekaj Novomeščanov, ki so tam preživljali svoj dopust.

V luki nas je pričakal tudi vodilni festivalnega odbora in nas odpeljal v lepo novo zgradbo osnovne šole, ki stoji visoko nad morjem. Ko smo se malo odpočili in dobili potrebna navodila, smo jo mahnil v mesto, in sicer najprej v letno gledališče, kjer bo naša skupina nastopila. Gledališče je velika zgrajena. Prirejeno je na dvorišču nekega gradu, od katerega je še ohranjeno zidovje in stolp, v katerem je nameščena meteorološka postaja. Naši igralci so takoj preizkusili oder prostorninsko — saj bi se na njem zlahka zavrtela najmanj dva novomeška odra — zlasti pa glasovno.

Zvečer smo že gledali Makedonce iz Skopja. Takoj po njihovi predstavi smo začeli pripravljati oder za nastop naše skupine, tako da so naši igralci imeli generalno drugo jutro ob šestih zjutraj. Popoldne smo oder dokončno pripravili za nastop, zvečer pa je bil nastop naše skupine. Oder in vse okolje, zlasti veličinski prostor za

gledalce in pa čudovita razsvetljava (oder je osvetljevalo 18 žarometov po 1000 do 8000 vatov), je na igralce vplivalo čisto svojevrstno, vendar zelo spodbujajoče, saj na tako velikem odru še niso nastopali.

Po prvih, za spoznanje držanih kretnjah in besedah so se naši igralci povsem sprostiti in si scensko in glasovno osvojili ne le oder, marveč tudi avditorij ter zaigrali res doživeto, da je publika navdušeno ploskala ob koncu vsakega dejanja. Višek pa je bil ob koncu tretjega dejanja, ko jih je publika s ploskanjem trikrat priklicala na oder.

Naslednji dan so bili na vrsti sprejem pri predsedniku občine ter obvezni razgovori in kritike, o čemer je naš list že podrobneje pisal. Poudarim naj, da je bila naša dramska ekipa posebno pohvaljena in od vseh nastopajočih ekip spoznana za najboljšo. Zanimivo je bilo tudi dejstvo, da je igro novomeške skupine zrežiral amater, medtem ko so vsa ostala dela zrežirali poklicni režiserji. Ta ugotovitev je še povečala ugled naše skupine. Zadovoljni z uspehom smo se predali vsem ugodnostim, ki sta nam jih nudila festi-

valski odbor in mesto Hvar z okolico. Dodobra smo se naužili sonca, zraka in morja, gledali pa smo obvezno še dve predstavi amaterskih skupin iz Visokega in Sarajeva.

Da smo si ogledali tudi krajne in zgodovinske znamenitosti, ni treba posebej omenjati. Sicer pa je mesto s svojimi kamnitimi hišami, čudovitimi fasadami, stopnišči, balkoni, vrati in okni ena sama zanimivost. Mnoge ulice iz samih strmih stopnic. Prebivalci morajo na rokav znositi v svoja stanovanja vse, kar potrebujejo. Začuden smo se spraševali, kako spravijo ljudi v hiše in kleti skoroda edini pridelek — vino. Zvedeli smo, da naredo to kaj preprosto. Do ustja ulice pripelje vino v sodih ali cisternah iz vinograde, potem pa ga na poseben način pretočijo na gumijastih oveh v velikanske sode, ki stoje v kletih.

Podobno je z vodo. Ta je verjetno še dragocenejša od vina. Opazovali smo natančne vode. Hvar namreč še nima popolnoma dograjenega vodovoda in se z njim okorišča samo del otoka. Drugi prebivalci pa, kolikor nimajo vodnjakov, se oskrbujejo iz velikega starinskega vodnjaka sredi trga pred stolnico. Voda pa je tu strogo racionalirana: črpalka je zaklenjena, vodnjak odpro le ob določenih urah. In tedaj nastane živžav okoli vodnjaka. Vsak hoče biti prvi in ne manjka tudi trpkih besed na račun tistih, ki se le preveč rinejo v osprede.

(Konec prihodnjč)

Knjige iz posebne prodajalne

Knjigarna in papirnica v Brežicah, ki je poslovalnica Državne založbe Slovenije, bo do jesenskih mesecev urenila prostor za novo prodajalno knjig. Nova specializirana prodajalna bo v sosednji stavbi, kjer je bil do zdaj brivsko-frizerski salon. 1. avgusta je knjigarna in papirnica prostore že prevzela, v kratkem pa jih bodo začeli adaptirati. Novo prodajalno knjig bi radi odprli čim prej, tako da bi že ob pričetku novega šolskega leta v njej prodajali knjige, ki jim zdaj leže v zabojih.

BREŽIŠKE VESTI

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Vižintin iz Brestanice — Milana, Amalija Sinko iz Ponikve — dekle, Terezija Polovinc iz Dobove — Iris, Ivanka Deržić iz Rigone — Ivanko, Antonija Božić iz Vrba — dečka, Marija Vranarić iz Kralja Gorjega — Borisa, Marija Deržić iz Zagaja — Ivana.

Dvanajst urejenih klubskih prostorov

Ze več let so v Sevnici razpravljali o ureditvi klubskih prostorov. Letos pa so to delno uresničili. Uredili so in opremili klubski prostor v Loki, Zabukovju, Blanci, Studencu, Bučki, Tržišču, Šentjanžu in Kompolju.

Koristna pobuda članov SZDL z Zajčje gore - Ledine

Krajevna organizacija SZDL Zajčja gora - Ledina je bila samo na papirju. Odbor je bil nedelaven, zato je organizacija razpadla. Člani pa so uvideli, da so zaradi tega v marsičem prikrajšani, in so sklenili sklicati izredno konferenco. Na konferenci 1. avgusta, kjer je bil navzoč predsednik občinskega odbora SZDL Dušan Brelj, so izvolili nov odbor. Mesto predsednika so člani zaupali Stanku Semetu, tajnika Tonetu Šešku in blaginjska Mariji Vovk. To so mlajši ljudje, polni delovnega poleta. Člani so sklenili, da bo sedež organizacije v Zajčji gori, da bodo v kratkem po-

Prizadeven aktivist v Podgorju

Ne smemo trditi, da delo krajevne organizacije SZDL v Podgorju doslej ni bilo uspešno. To je delavna organizacija. Z izvolitvijo novega predsednika na lanskim letni konferenci VALENTINA OBLAKA pa je delo postalo še plodnejše. Po zaslugi prizadevnega predsednika so povečali število članov na 180, uredili finančno poslovanje pri plačevanju članarine in pokazali veliko prizadevnosti pri zbiranju sredstev za Skopje. Vse naloge tov. Valentin Oblak izpolnjuje z vnemo. Nekateri člani odbora bodo morali pokazati več aktivnosti, da bo organizacija dosegla še večje uspehe in da delo ne bo ležalo samo na plečih marjivega predsednika.

V Šentjanžu obiranje hmelja na višku

Na hmeljiščih KZ Tržišče - Šentjanž je te dni obiranje hmelja na višku. Iz bližnje okolice se je zbralo približno 250 obiralcev. Hmelj je zelo lep, in pričakujejo, da bo pridelek letos precej večji kot lani, ko je bil povprečen hektarski donos večji kakor v Savinjski dolini. V celoti ga pričakujejo kakih 13 do 14 ton.

Na rob brežiškega turizma

Kadar je lepo in sončno vreme, kopalcev v Krki pred njejim izlivom v Savo kar mrgoli. V brežicah so povedali, da lahko ob sobotah popoldne in nedeljah našteto je tudi po več sto osebnih avtomobilov, ki parkirajo na česnem obrežju Krke od kopalnice do gostišča »Na griču« do Krške vasi. Z avtomobilskih tablic je možno razbrati, od kod prihajajo gostje. Največ avtomobilov pride iz Zagreba, Varaždina, Karlovca, Beograda, Ljubljane, Kranja in Celja, poleg teh pa tudi gostje iz inozemstva, posebno iz Nemčije, Italije in Avstrije. Vendar to še ni vso, ker je število ljudi večje od števila motornih in drugih vozil, s katerimi se pripeljejo kopalci do Krke.

Kopanje v mirni, topli in idilično zeleni Krki pospešuje pravzaprav le eno stran tako imenovanega sezonskega turizma, drugo stran, ki prinaša devize, pa pospešuje gostinstvo. V Brežicah so se za letošnje turistično sezono, vsaj kar zadeva gostin-

ske plat, dobro pripravili in organizirali lokale za nočitve. Do izraza je prišla tudi samouprava privetnikov, ki v primeru prezasedenih prenočitvenih zmogljivosti niso stali ob strani, ampak so nudili gostom, kar so pač mogli. Ni bilo malokrat, da so v zasebnih hišah pekli kornizne kruh po naročilu tuje-ga gosta, medtem ko so mnoga vaska dvorišča postala parkirni prostor. V Krški vasi je neki iznajdljivi domačin na ta način zaslužil dnevno okrog 20 do 30 tisočakov. Zasebniki so gostom nudili usluge še v drugih oblikah in pravzaprav kar mimogrede prišli do denarja.

Kakor je ta iniciativa zasebnikov razveseljiva, pa ni povsem zadovoljivo nudenje takih in podobnih uslug družbenega sektorja. Z malo dobre volje bi lahko marsikje ob lepi Krki uredili parkirne prostore in, če hočete, tudi plaže. Temu vprašanju so do zdaj v brežiški občini posvetili premajhno pozor-

nost in dovolili, da so devize odtekale po drugi nepriznanih kanalih.

Kako bo v prihodnje, bo odvisno od tega, kako bodo ukrepali organi, ki so v občini odgovorni za pospeševanje turizma in gostinstva. Vsekakor ne bi bilo prav, če bi šli naprej po sedanji poti.

Selitev javne tehtnice

V Brežicah pravijo, da morajo biti ulice čiste in brez napravljenih stvari, ki bi motile promet. Na to so prejšnji teden, ko so razdrili pločnike na Cesti prvih borcev, odstranili tudi javno in že dotrajano tehtnico, na kateri so leta in desetletja tehtali najrazličnejše blago, pa udi živino. Po načelu, naj bodo te naprave zunaj mesta, bodo javno tehtnico premestili na živinsko sejmišče ob Savi, druga taka tehtnica pa je že pri železniški postaji.

Odstranitev javne tehtnice z glavnem cesto v Brežicah so ljudje pozdravili. Sicer je bilo za to več vzrokov. Med glavnimi omenjajo dejstvo, da se je živinski promet iz mesta že preselil.

Takole je te dni v Brežicah, kjer urejajo nove pločnike

Asfaltni pas za brežiške pločnike

Brežice so imele tako slabe pločnike, da so bili v splošno nevarnost, pač pa vsem prebivalcem in prav gotovo tudi gostom, ki so se mudili v tem mestu. Pločniki so bili na dnevnem redu vseh dosedanjih zborov volivcev, o njih je pravzaprav tekla kritična beseda vselej, kadar je bila v obravnavi komunalna ureditev naselij v občini. Sledilo je celo začelo krožiti govorice, da se bo stvar zavlekla vse dotle, dokler ne bodo Brežice začeli urejati po urbanističnem programu, ki zahteva smotno ureditev mestne-

ga florisa. Sprito vsega tega ni čudno, da se ljudje te dni pogosto ustavljajo na tisti strani Ceste prvih borcev, na kateri je med drugimi tudi občinska stavba. Opazujejo, kako počasi izginejo stari, vegasti in razbiti pločniki. Od 9. avgusta namreč pojo na tej strani ceste kladiva in krampi delavcev komunalnega oddelka, ki bodo stare pločnike popolnoma razdrili in odstranili ter naredili nove. Novi pločniki bodo asfaltirani in porabni najkasneje do prvih dni v septembru.

Brestaničani so ponosni na prvo nagrado

Poročali smo že, da je KO SZDL v Brestanici dodelila prva nagrada v tekmovanju organizacij. Ko smo nedavno obiskali predsednika organizacije Slavka Zakška, smo zvedeli, da so Brestaničani ponosni na prvo mesto v tekmovanju in seveda tudi na lepo nagrado.

Predvsem je pohvalno za vodstvo in člane te organizacije to, da so sami prišli do zaključka, kako je treba poživiti delo v organizaciji. Niso zgrabili za delo zaradi razpisane nagrade niti zaradi priznanja, temveč iz želje prisluhniti mnenju ljudi in upoštevati njihovo mnenje. Pridobili so si ugled in zaupanje, oboje pa je pogoj za doseg uspehov. Vodstvo brestaniške organizacije je našlo torej pravo pot, ki ga je pripeljalo do prve nagrade. Prvo mesto so osvojili zato, ker je bilo delavno vse članstvo. To potrjujejo dobro obiskani sestanki, tehtne razprave in konstruktivni predlogi. Tudi delo v sekcijah je bilo živahno in pe-

stro. Zlasti sta se izkazali sekcija za izobraževanje in sekcija za komunalna vprašanja. Organizacija redno izdaja svoje glasilo »Brestaniške novice«, ki so dobro urejene. V času tekmovanja so v Brestanici uredili in opremili klubsko sobo. Ljudje radi zahajajo v ta prostor, saj jih privlači televizor, šahovske deske, časopisi in revije. Skratka, klubska soba je postala žarišče vseh dejavnosti v Brestanici. Omeniti moramo, da so zabeležili tudi lep porast članstva v organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Krajevna organizacija Socialistične zveze v Brestanici sodeluje z vsemi ostalimi organizacijami in društvi, skupno rešujejo probleme in odločajo o usodi kraja. Morda je tudi to eden izmed razlogov, da je bila KO SZDL v Brestanici progla-

šena za najboljšo organizacijo v bivšem novomeškem okraju. To priznanje pa jih bo nedvomno še spodbujalo k nadaljnjemu delu.

D. K.

Uspela predavanja o skopski katastrofi

V času od 13. do 16. avgusta je organizirala delavska univerza na pobudo občinskega odbora SZDL predavanja o skopski katastrofi. Novinar Jure Krašovec o »Celjskega tednika« je z zanimivim predavanjem in predvajanjem 90 barvnih dia pozitivov zadovoljil kar 970 poslušalcev, od tega 420 mladincev. Predavanja so bila v Vidmu-Krškem, Kostanjevici, na Senovem in v Brestanici. Zbranih je bilo čez 50.000 dinarjev prostovoljnih prispevkov za Skopje. Takih predavanj si ljudje še želijo.

Prisrčen sprejem v Podbočju

Makedonski otroci, ki so prvotno prispeli v Videm-Krško in se kasneje preselili v Podbočje, so bili tudi v tem kraju sprejeti z odprtimi rokami. Ljudje so jih sprejeli kakor svoje otroke. Vsega imajo dovolj. Prav zato se otroci počutijo v Podbočju kot doma.

Zlasti so jih lepo sprejeli pionirji s Senovega, ki tam tvorijo, in pionirski odred »Bratov Staničev« iz Podbočja. Ob prihodu so vsakemu podarili šopek rož in jih bratovsko objeli. Priredili so jim tudi taborni ogenj, ob katerem so ob spremljavi harmonikaša Jožka Zupanci-

ča, načelnika pionirskega oddela »Bratov Staničev«, skupno zaplesali kolo. Kmalu so se seznanili in postali dobri prijatelji. Pionirji s Senovega so bili nastanjeni v šolskih razredih, ko pa so prišli mladi Makedonci, so jim odstopili razrede ter se nastanili v šotorih. Tudi najmlajši so pokazali sočutje do ponesrečencev.

**POROČEVALEC
KOMUNE
VIDEM-KRŠKO**

OBNOVLJENA MESNICA

Pred 10 leti je prevzela KZ Loka in kasneje KZ Sevnica mesnico v hiši tovariša Tavčarja. Mesnica sicer ni bila slaba, vendar ni več ustrezala današnjim higijenskim predpisom, zato je KZ Sevnica pred kratkim lokal modernizirala. Stene in tla so obložena s ploščami, strop je prepletkan z olinato barvo in v kotih so cvetlični lonci, kar napravi na potrošnika še ob vstopu prijeten vtis.

Veliko neurje

Silno neurje z močnim vetrom, bliski in treski je zbudilo ponoči 16. avgusta ob 1.30 slehernega prebivalca v Loki in povzročilo nekaj škoda na cestah in na koruzi. Še huje je bilo neurje v Obrežju, Radečah, Zidanem mostu, kjer je padala kot oreh debela toča. Ker že dolgo nismo videli cestarjev na vseh cestah od Brega do Radeč, upamo, da jih bomo videli zdaj, ko cesta nujno potrebuje popravila.

S. Skočir

Pomoč Velikega Podloga makedonskim otrokom

48 makedonskih otrok iz Skopja letuje v Podbočju. Kmalu zatem, ko je Društvo prijateljev mladine iz Velikega Podloga zvedelo za te otroke, je organiziralo pomoč. Do sedaj so ljudje darovali 350 kilogramov krompirja, 50 kilogramov sadja, 30 kilogramov kumar, 160 jajc ter več kilogramov paradiznika, fižola, čebule, zelja in moke. Živež so z vozom pripeljali v Podbočje.

ZANIMIV RAZGOVOR S PREDSTAVNIKI KMETIJSKIH ZADRUG V OBČINI

Kako je s prodajo, z uskladiščenjem in s ceno pšenice?

Moj nedavni obisk v kmetijskih zadrugah je bil očito dobrodošel. Resni, malce zaskrbljeni obrazi tovaršev v zadrugah so me takoj prebricali, da bo predmet razgovora zanimiv. Tako je tudi bilo. Vodja kmetijske službe v brestaniški kmetijski zadrugi Andrej Kovačič je nadvse zadovoljen z letošnjo letino, toda zataknilo se je pri prodaji in uskladiščenju pšenice, kar mu ne gre v račun.

»Letošnji pridelek pšenice je proti pričakovanju velik. Na površini 20 hektarov smo pridelali 74 ton pšenice. Povprečje znaša 37 stotov na hektar. Če analiziramo to povprečje, ugotovimo, da je bil letos najmanjši pridelek 37 stotov, največji pa celo 53 stotov na hektar. Mislim, da je uspeh, pridelati na taki površini toliko pšenice. Veseli smo bili vse dotle, dokler se ni pojavilo vprašanje, kam s pšenico. Naš stalni odjemalec »Veležitar« iz Celja ima skladišča prenapolnjena s pšenico iz uvoza, zato smo morali naš pridelek zasliniti uskladiščiti. Nimamo primernih skladišč, in se lahko dogodi,

da se bo pšenica kvarila ter ne bo obdržala prvotne kvalitete. Če pa bi se pšenica pokvarila, bi bilo škoda za približno 4.500.000 dinarjev. Izgubo bi sicer omilili tako, da bi pšenico uporabili za krmiljenje živine. Nujno moramo poiskati izhod iz stiske, samo za enkrat še ne vemo, kdaj in kako?»

Morda v brestaniški zadrugi le niso izkoristili vseh možnosti za prodajo pšenice? Dejstvo pa je, da bo potrebno spričo razvoja in zadrug misliti tudi na obnovo skladišč. Letošnja izkušnja to potrjuje.

V videmsko-krški kmetijski zadrugi nimajo večjih težav s prodajo pšenice. Tu menijo, da je njena odkupna cena prenizka. To je tudi razlog, da odkup pšenice počasi poteka. Pomočnik šefa komercialne Jože Romih je svoje mnenje o tem povedal takole:

»Posebnih težav s prodajo pšenice nismo imeli. Povprečni pridelek pšenice je kar 38 stotov na hektar. Pšenico smo poželi pozno in se je dobro osušila. Vreme nam je bilo naklonjeno. Suha pšenica

je primerna za uskladiščenje. Laboratorijski izvid »Zita« iz Ljubljane ugotavlja, da znaša vlaga pri pšenici le 13,42 odst. Zito pa je primerno za uskladiščenje pri 13-odst. vlagi. »Zito« iz Ljubljane je do sedaj odkupilo kar 34 ton naše kvadratne pšenice. »Seme« iz Celja pa 20 ton. Uskladiščene imamo še 20 ton pšenice, ki pa jo bomo verjetno uporabili za močna krmila živini. Vsega smo pridelali 84 ton pšenice. Kooperacijskih pogodb imamo še za 60 ton. Čeravno imamo s proizvajalci žit sklenjene pogodbe, smo do sedaj mogli odkupiti le 15 ton pšenice. Vzrok je predvsem ta, da odkupna cena pšenice ni v skladu s ceno krmila. Krmila so od 52 do 60 dinarjev kilogram. Odkupna cena pšenice pa je 47, 48 din. Kmetovalcu se torej izplača uporabljati pšenico za krmiljenje, čeravno je to velika škoda. Doseči bi bilo potrebno razmerje med ceno krmila in odkupno ceno pšenice. Če bi bila cena pšenice primerna, bi kmetovalce zainteresirala, da bi proizvedli čimveč pšenice in bi jo tudi z veseljem prodali. Potem nam pšenice ne bi bilo treba več uvažati, s čimer bi prihranili na devizah.»

Upravnik kostanjevške kmetijske zadruge Konrad Zupančič pa je lahko povedal samo to, da so okoli 70 ton pšenice prodali pod zelo ugodnimi pogoji. »Zitu« iz Ljubljane. To pa je bilo vse, kar smo od njega o letošnjem pridelku pšenice zvedeli.

Drago Kastelic

Elastičnost zmanjšujejo dolžniki

Po nepopolnih podatkih so v gospodarstvu trebanjske občine v letošnjem prvem polletju dosegli 44,5 odstotka plana. Dosežek je, upoštevajoč slabši start v začetku prvega tromesečja, še kar zadovoljiv, proizvodnja pa se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečala celo za 43,1 odst., oziroma je za 9,5 odst. večja, kot je predvideval družbeni plan.

Na seji obeh zborov je občinska skupščina v Trebnjem 15. avgusta ugotovila, da je še najslabše izpolnila svojo nalogo industrija (40,8 odst.). Nižji odstotek je dosežen zlasti zategadelj, ker se je zataknilo v tovarni šivalnih strojev na Mirni. Leto ni dobavila kreditov za rekonstrukcijo in je po oceni dosegla le 31 odstotkov letnega plana. Stanje pa se bo verjetno kmalu obrnilo na bolje, ker je TSS medtem že dobila posojilo, ki ga je odobrila tudi skupščina, s tem da je tovarni soglasno pod-

pisala poročilo. Kmetijstvo družbenega sektorja se je s 47,7 odstotka zelo približalo planu, vse pa kaže, da bodo naloge ob koncu leta zanesljivo izpolnjene. Trgovina je v prvem polletju za planom zaostala le za pičlih 0,5 odstotka, vendar so odborniki z zaskrbljenostjo ugotovili, da se osebni dohodki v trgovskih podjetjih ne povečujejo v skladu z delovno storilnostjo. Gostinsko podjetje »Grmada«, ki predstavlja gostinstvo družbenega sektorja, je edino, ki je v prvem polletju znatno presežilo

realizacija ugodnejša, ko bi se izravnilo razmerje med upniki in dolžniki. Ob koncu prvega polletja znašajo namreč vse terjatve nad 236 milijonov dinarjev, medtem ko dosegajo obveznosti do dobaviteljev le 163 milijonov dinarjev. Tako stanje znatno zmanjšuje elastičnost gospodarskih organizacij, kar lahko povzroči med drugim tudi povečanje materialnih stroškov.

Proračunski dohodki so se v prvih šestih mesecih zadovoljivo zbirali in je plan dotoka dosežen s približno 40 odstotki. Najslabši je dotok proračunskih sredstev iz kmetijstva, kar potrjuje, da so trebanjski kmetovalci bolj slabi plačevalci davkov. Tako je po približni oceni v občini še okrog 30 takih zasebnih posestnikov, ki dolgujejo skupnosti po pol milijona dinarjev. Vendar so odborniki odobrili predlog, naj bi tretjo davčno akontacijo predstavili na jesenske mesece, ko začne kmetovalci trgovati s pridelki in imajo dohodke.

Občani so zaskrbljeni

Kot je povedala odbornica iz Vel. Loke, so tamkajšnji prebivalci zelo zaskrbljeni zaradi Ciganov, ki jih je v okolici Vel. Loke nad 100. Ciganov, ki so tu naseljeni, je malo zaposlenih, zato iščejo sredstva za življenje na drug način in izsiljujejo prebivalstvo. Vprašanje terja rešitev in bo morala o tem slej ali prej razpravljati tudi občinska skupščina v Trebnjem.

NOVI URADNI DNEVI V TREBNJEM

Uprava občinske skupščine v Trebnjem uvaša v vseh svojih oddelkih uradne ure za stranke v ponedeljek in petek od 7. do 12. ure, v sredo pa spričo delnega delovnega časa od 7. do 12. ure dopoldne, popoldne pa od 13. do 17. ure. Prav tako bo v krajevnih uradih. Izjemoma bodo stranke sprejemali tudi izven tega urnika, želijo pa da bi bilo izjem čim manj, ker potrebujejo občinski uslužbenci dosti časa za to, da se lahko posvetijo svojemu rednemu delu. Nove uradne ure bodo začele veljati 1. septembra.

Pomoč z Vinice

Na pobudo krajevnega odbora RK Vinica se je takoj po prvih dneh potresa v Skopju organiziral štab za zbiranje pomoči. Za krvodajalstvo se je takoj prijavilo nad 60 ljudi. Člani štaba pa so dosežek že zbrali prostovoljnih prispevkov v gotovini za 117.131 dinarjev. Prispevke so darovali: krajevna organizacija ZB Vinica 7.000 din, gasilsko društvo Vinica 5.000 din, Avto-moto društvo Vinica 5.000 din, Ribiška družina Vinica 5.000 din, kolektiv prosvetnih delavcev osnovne šole Vinica 17.931 dinarjev, vaščani Vinice 22.600 din, Zilj in Balkovec 20.100 din, Sečjega sela 13.800, Drenovca 8.100 din, Podklanca 5.700 din, Goleka pri Vinici 4.300 din in Ogulina pri Vinici 2.600 dinarjev. Na camping prostoru ob Kolpi so taborniki iz Črnomlja postavili šotore za tabornike 40 otrok iz Skopja, vendar so jih pozneje podrti, kajti zvedeli smo, da madežni otroci zaenkrat ne bodo prišli na Vinico. Akcija za zbiranje prispevkov se nadaljuje.

P. P.

TREBANJSKE NOVICE

plan (55,1 odst.). Razen tega pa se tu tudi osebni dohodki povečujejo. Enako uspešna (v povprečju) je bila tudi obrt, ki je z izjemo mokronoških »Meso-izdelkov« v celoti izpolnila polletno obveznost, razen tega pa v primerjavi z letom 1962 povečala proizvodnjo in storitve za več kot 76 odstotkov.

Investicijska dejavnost v tem času v glavnem ni zadovoljila, saj je ustreznih plan dosežen le za 11,3 odst. Več podjetij namreč ni dobilo kreditov za rekonstrukcije, zaradi česar je prišlo do znatnih težav v že omenjeni TSS na Mirni, »Kemoopremie« in KZ. Zaradi pomanjkanja kreditov so zastala tudi dela pri gradnji trebanjske šole in se stvar šele v drugem polletju izboljšuje.

Na splošno bi bila celotna

V prvem polletju pod planom

Občinska skupščina v Črnomlju je na svoji tretji seji 2. avgusta razpravljala o več zadevah, najpomembnejša pa je bila brez dvoma razprava o uresničitvi programa za letošnje leto ter o reorganizaciji gozdarske službe. Po seji so potekali še skoraj trije tedni, zato bomo na kratko orisali le najpomembnejše.

DOMALA VSA INDUSTRIJSKA PODJETJA POD PLANOM

Vnovčeni iztržek v gospodarstvu je letos resda za 22,3 odst. večji od onega v prvem polletju lanskega leta, gospodarstvo pa je kljub temu doseglo le 46,9 odst. nalog letnega programa. Gradbeništvo je ustvarilo 40 (sezona je zaradi hude zime začela sorazmerno pozno), trgovina in promet 45,1, gostinstvo 45,3, industrija 46, obrt 48,7 in kmetijstvo 53,7 odst. letnega programa. Izmed sedmih industrijskih podjetij sta le tovarna Iskre v Semiču (70,1 odst.) in Lič v Črnomlju (61,1 odst.) nad planom, vsa ostala industrija pa planskih nalog ni dosegla. Letošnji občinski program je močno napet, nekaj vzrokov za nedoseganje je v hudi zimi, nekaj v sezonskem značaju panog, precej krivde pa je v

starih vzrokih: pomanjkanju strokovnjakov, majhnih obratnih sredstev, velikih zalogah in neizkoriščenih zmogljivosti obratov. — Skupščina je sprejela sklep, naj komisija za družbeni program izda industrijskim podjetjem konkretna priporočila za odpravo nastale situacije in uresničevanju programa. O teh priporočilih naj razpravljajo organi samoupravljanja v podjetjih, teh se pa naj sodelujejo tudi člani komisije za družbeni program.

Ker je v prehranbeni industriji Belsad spet prišlo do težav, je skupščina predlagala, naj kolektiv razpravi o integraciji s kakšnim večjim sorodnim podjetjem. Pogajanja s Fructalom iz Ajdovščine že teko v tem smislu, da bi se Belsad po integraciji specializiral samo za proizvodnjo določenih artiklov, kar vse kaže, da je njegova dosežanja proizvodnja preširoko usmerjena.

SKLEP O REORGANIZACIJI V GOZDARSTVU JE SPREJET

Po daljši razpravi je skupščina sprejela sklep, da se s 1. oktobrom letos pripojijo vsi gozdovi zasebnega in družbenega lastništva na področju občine Črnomelj novoustanovljenemu Gozdnemu gospodarstvu, ki bo imelo sedež v Novem mestu. Če bo potrebno, bo skupščina naknadno sprejela odlok o izločitvi gozdov z posebnim namenom. Sklep vsebuje predlog,

Kredit za TSS »Mirno«

Občinska skupščina v Trebnjem je dala poročilno izjavo tovarni šivalnih strojev na Mirni, ki je pri Komunalni banki v Novem mestu najela 86 milijonov dinarjev posojila za rekonstrukcijo.

Upravnik »Grmade« je gostinski delavec

Za novega upravnika družbenega gostišča »Grmade« v Trebnjem je bil imenovan Edvard Smuk, ki ima — eden izmed redkih upravnikov te vrste — gostinsko izobrazbo.

„Zora“ v novih prostorih

Lesnopredelovalna industrija Zora v Črnomlju bo kmalu preselila svoj žagarski obrat v nove prostore pri železniški postaji v Črnomlju. Za preureditev tega obrata so namenili 73 milijonov dinarjev. S temi sredstvi so že zgradili industrijski tlar, dovozno cesto in nakladalno rampo, kupili so novo bločno žago, postavili transformatorsko postajo, novi proizvodni prostori žage in strojnice pa so še v gradnji.

Za nakup bločne tračne žage iz Avstrije so se odločili, ker žagajo največ hlobovino listavcev. Pri žaganju z gartrom je onemogočeno uravnavanje žaginskih listov in sprotna kontrola kvalitete. Dosedanje močno zastarele žagarske naprave so jim čemale veliko preglavic, saj je garter velikokrat zaradi raznih okvar stal. Po rekonstrukciji se zmogljivost Zore

Pogled na gradbišče novih proizvodnih prostorov za žago lesne industrije Zora v Črnomlju

sicer ne bodo povečale, veliko pa bo vredno že to, da bo zagotovljena kvaliteta izdelkov, pa tudi pri žaganju bodo dosegli večji izkoristek lesa. Mizarški obrat bo še ostal v dosegljivih prostorih, kjer bo izdeloval drobno in

kosovno pohištvo in galanterijske predmete. Tudi tukaj so odpravili ozko grlo: sušilnico za les, ki ni dajala dovolj suhega lesa za proizvodnjo so zamenjali z novo. Nova sušilnica z dvema komorama, ki posuši naenkrat po 20 kubičnih metrov lesa, že deluje.

V polletju so bili z vnovčnim iztržkom za malenkost pod dinamičnim planom. Ta izpad je posledica tega, ker so v juniju v dveh izmenah, zaradi okvar na gartu v žagarskem obratu stali 5 dni.

Zora svoje izdelke — celoma rezan les, deloma pa lesno galanterijo — tudi izvažajo. Letos bodo izvozili za 212 tisoč dolarjev izdelkov. V polletju so tudi v izvozu malo pod planom. Vzroki so približno enaki kot v ostali proizvodnji: okvare na žagi in sušilnici, ki je dajala premalo suhega lesa. Svoje izdelke prodajajo na tržiščih v Angliji in Afriki, še letos pa bodo začeli izvažati tudi v Švico in v druge države.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

DROBNE IZ ČRNOMLJA IN OKOLICE

■ Nova avtobusna proga Stari trg—Črnomelj se obeta z začetkom šolskega leta v septembru. Občinska skupščina se je pogodila o odprtvi te proge s podjetjem SAP iz Ljubljane, da bi bil omogočen prevoz šolskih otrok v zvezi s preloženjem iz nepopolnih šol na popolne osemletke. Vztrajni zahtevi Starostražev bo torej po dolgem času le ustrezelo. Občinska skupščina se s podjetjem SAP pogaja za odprtitev več podobnih prog, ki naj omogočijo prevoz šolskoobveznih otrok.

■ Premog za široko potrošnjo bo prodajala kmetijska zadruga v Črnomlju, kot je bilo dogovorjeno na posvetu Premogovnika iz Kanjarice. Splošnega trgovskega podjetja in kmetijske zadruge iz Črnomlja.

■ Za skupno gradnjo skladišč za razstrelivo so se dogovorili rudnik iz Kanjarice, Belokranjsko gradbeno podjetje ter Komunalna uprava iz Črnomlja. Komunalna uprava bo enega delavca poslala na tečaj za minerja.

■ Relejn RTV postaja na Mirni gori je še vedno odprt problem, ki ga zaradi slabega sprejema močno čutijo vsi lastniki televizorjev v belokranjski kotlini. Občinska skupščina v Črnomlju, ki se živo zanima za rešitev tega problema, doslej še ni mogla dobiti stika s predstavniki RTV iz Ljubljane.

■ Katastrski urad v Črnomlju se bo kmalu preselil v prostore bivše »Belokranjske«. Tovarna Beti iz Metlike je na to pristala.

Nova motorna brigalna na Črešnjecju

Prostovoljno gasilsko društvo Črešnjec pri Semiču je po letih mlado in po številu članstva majhno, vendarle pridno dela. S pomočjo gasilske zveze v Črnomlju so si člani pred nedavnim nabavili novo motorno brigalno, za katero so sami prispevali 130.000 din. V nedeljo, 25. avgusta, bodo imeli ob izročitvi brigalne majhno slovesnost, ki se je bodo udeležili številni prebivalci iz okolice Semiča.

D. F.

SLABE CESTE IN PROMETNE ZVEZE V SEMIČU

Glede cest je bilo izrečeno že veliko kritik, toda vse zaman. Izseljencem, ki se po 40 letih vračajo domov na obisk, kljub napredku, ki ga vidijo povsod, ne gre v glavo, da nismo sposobni urediti boljših cest, saj imamo kamenja na pretek, Cigani, ki bi ga lahko drobili, pa prosjajo in kradejo. Manjka samo organizacije!

Avtobusne zveze tudi niso dobre. Semič ima samo eno zvezo z Ljubljano, in sicer ob 5 zjutraj, odhod iz Ljubljane pa je ob 13.30. To je nekoliko prekmalu. Pa bi tudi to preboleli, če se ne bi avtobus na poti iz Ljubljane prek Žužemberka ustavil v vsaki vasi. Iz Semiča v Ljubljano se vozimo skoro tri ure! Tako dolga proga bi morala biti vsaj do Ivančne gorice ali Novega mesta ekspresna, šele potem naj bi se avtobus povsod ustavil. Glede izboljšanja prog je bilo napisanih že nešteto predlogov in prošenj, pa so bile vse brezuspešne. Odgovorni iz podjetja SAP in Gorjanci naj bi se pravočasno pogovorili vsaj za boljši avtobusni red, ki bo veljal od maja prihodnjega leta.

Vzpostaviti pa bi bilo treba tudi boljše lokalne proge med Črnomljem, Semičem in Novim mestom, kjer bi lahko vozil kombi ali mali avtobus. Nikakor pa se ne strinjamo s predlogom, naj bi za Ljubljano prestopali v Dolenjskih Toplicah! Ta varianta bi bila deležna novih kritik! Zelo težko je prestopati materi z otrokom, popotniku s prtljago in invalidom, ki jih je pri nas precej. Pa tudi nevednostni zime ni prezreli! Semič potrebuje vsaj enkratno direktno zvezo z Ljubljano. Ker je do novega voznega reda še nekaj mesecev, bi bilo prav, da bi avtobusna podjetja v tem času temeljito pripravila nov vozni red in da bi k reševanju tega vprašanja povabili tudi prebivalce teh krajev. Morebitne ankete glede tega bi se Semič in Črnomelj bržkone množično udeležila.

F. D.

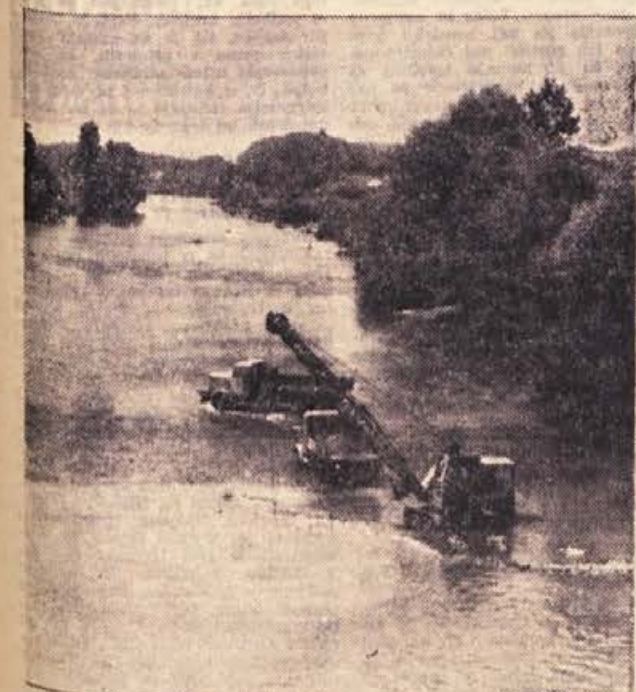
Za fante je na razpolago še nekaj učnih mest

V časopisju so vsak dan objavljeni razpisi za učna mesta, pa tudi v Zavodu za zaposlovanje v Črnomlju pravijo, da imajo na voljo še nekaj učnih mest za

Metlika zbira napreje

Pred dnevi je za ponesrečence iz Skopja darovalo Društvo upokojencev v Metliki 10.000 din. Do 19. avgusta je metliška komuna zbrala 3.549.673 din v gotovini in za 400.000 din raznega blaga. Skupno znaša pomoč Skopju, ki jo je zbral občinski štab, 3.949.673 din.

METLIŠKI TEDNIK

Dva kamiona v Kolpi, nesreča? Kar brez skrbi! Kolpa je plitka, kamion zapelje v reko k bagru, ki zajema gramoz z dna in ga naklada na tovornjake. Posušeni gramoz nato v asfaltni bazi umešajo z raznimi primesmi, takoj nato pa še vročega vozijo na gorjansko cesto

Tri tehtnice - trikrat navzkriž

Da, res je: tri tehtnice so bile navzkriž. Namesto tega pa bi lahko za naslov porabili tudi ugotovitev: »Dinar na tehtnici. Morda bi bil tak naslov še bolj opravičljiv od prvega, saj se novomeški potrošniki močno hudejejo nad cenami mesa. Silšati je, da so novomeške cene najvišje v Sloveniji. Najbrž bo to res.

S tržno inšpekcijo smo obiskali 4 novomeške mesnice. Postopek je bil zelo kratak. Oba tržna inšpektorja sta ob vstopu ustavljala ljudi, ki so se vračali iz mesnice s kupljenim mesom. Kratko pojasnilo: »Prosim vas, po-

čakajte malce, opravljamo kontrolo!« Domala vsi potrošniki so bili sicer začudeni, pa vendar so brez ugovarjanja počakali. Ko se jih je nabralo pet ali šest, smo vstopili. Zavitek s kupljenim mesom je poromel na tehtnico, njen jeziček pa je pokazal kako in kaj.

V mesnici v Bršlinu smo ugotovili, da je tovarišica Domitrovič pri 58 dekagramih mesa prejela 19,5 dekagramov kosti, kar presega dopustno mejo priklade. Tehtanje in zaračunavanje mesa pri ostalih kupcih, ki jih je kontrola zajela, je bilo zadovoljivo.

V mesnici na živilskem trgu sta bili v vseh kontroliranih primerih teža in priklada zadovoljivi, le pri 35 dekagramih zmlatega svinjskega mesa se je mesar pri neki stranki zmotil v svojo škodo za 17 dinarjev in pol.

V mesnici na Glavnem trgu je kontrolno tehtanje 30 dekagramov govejega mesa, ki ga je kupila tovarišica, pokazalo, da je dobila 2 dekagrama manj, kot je plačala. Napaka je bila takoj popravljena. Vse ostale stranke so dobile plačano težo in tudi zneski so bili pravilno zaračunani. Pri kontrolnem tehtanju pa smo v tej poslovalnici ugotovili še nekaj: izmed treh tehtnic, kolikor jih imajo, ne kaže

nobena prav! Tista pri pultu za suhomesnate izdelke kaže za pol dekagrama v škodo mesnice, desna na pultu za sveže meso kaže za dekagram v škodo mesnice, leva na pultu za sveže meso pa 2 dekagrama v škodo kupca.

Zdaj pa še nekaj splošnih ugotovitev. Snaga je v vseh mesnicah zadovoljiva. Vsi poslovojdje so potarnali, da jih skladišče pri dobavi prvih četrti obremenjuje še s piščalno kostjo (štelcna), čeprav v mejah dopustne priklade komajda prodajo vraščene kosti. Poslovojdja bršlinske mesnice je povedal, da je pri šestih prvih četrtih dobil kot »priklado« 7 piščalnih kosti, in celo vranico, v skupni teži okoli 10 kilogramov. Kost so v redni prodaji po 80 dinarjev kilogram, vranica po 400, prve četrti pa po 520.

Z upravo mesarije je dogovorjeno, da v bodoče razen vraščene kosti ne bodo pri prvih četrtih prodajali nobenih drugih kosti kot priklado, pa tudi obistnih delov ne. Vse tri tehtnice v mesnici na Glavnem trgu bodo takoj zamenjali.

Neka tovarišica, ki je kupila meso v mesnici v Kandiji, se našemu vabilu za kontrolo ni odzvala, češ da skrbno motri jeziček na tehtnici, kadar kupuje, hkrati pa je pripomnila, da je vprico nje stranka, ki je plačala 50 dekagramov vampov, dobila le 45 dekagramov... V tej mesnici nismo pri kontroli ugotovili nobene pomanjkljivosti. Veljalo bi pripomniti morda le to, naj blagajna zaokrožuje zneske navzgor ali navzdol - le pri parih. Ugotovili smo namreč, da je bilo

18 dekagramov hamburške slanine, ki veljajo 99 dinarjev, »zaokroženih« na 100 dinarjev.

To so ugotovitve bliskovite kontrole. Morda bo kdo izmed prizadetih mesarjev rekel: »Za nekaj dekagramov toliko prahu!« Mi mislimo drugače: potrošnik, ki plačuje govedino po 520 do 680 dinarjev kilogram, je pač upravičen zahtevati točno težo. Upravičen je razmišljati o tem, da lahko izmed 150 strank, desetorici utrgajo s slabim tehtanjem po 2 dekagrama. To je 30 dekagramov na dan in 9 kilogramov na mesec, v denarju pa...

Podobne kontrole bo opravljala tržna inšpekcija od slesaj po večkrat na teden, vsi potrošniki, ki bi opazili kakršnokoli nepravilnost, pa naj jo takoj prijavijo tržni inšpekciji. Glejte na jeziček na tehtnicah in zahtevajte, naj prodajalec tehtnico in uteži pred vami obriše, da ne bo nihče oškodovan. Meso je zelo drago!

M. J.

Cesta na Kodeljev hrib bo kmalu dograjena

Novomeško komunalno podjetje gradi novo cesto na Kodeljev hrib pri Zabji vasi, ki bo dograjena v mesecu septembru. V zadnjih letih je na Kodeljevem hribu zraslo pravcato naselje zasebnih stanovanjskih hišic, kakih 30 po številu, zato je cesta, ki bo novo naselje povezovala s ostalimi predeli mesta, zelo potrebna. Cesta bo kamnita, gradnja pa bo veljala okoli 2 milijona 500 tisoč dinarjev.

Takšna je pripravljala miza v kuhinji enega izmed gostinskih podjetij v Novem mestu. Izžrebancu, ki ugane, katero podjetje je grešnik, bomo dali tisoč dinarjev nagrade (potrebna sredstva so nam obljubljena iz zneska, s katerim bo tržna inšpekcija kaznovala takšen »napredek«...)

Vprašanje bršlinske kanalizacije je načeto

117 metrov dolg kanalizacijski vod s premerom 50 centimetrov, ki omogoča odtok izplak iz novega stanovanjskega naselja Novoteksa in ŽTP v Bršlinu, je že položen. Hkrati s tem so vgradili tudi potrebne priključke za kanale iz bodočih gradenj. Omenjenih 117 metrov kanalizacijskega voda je veljalo približno 1 milijon 800 tisoč dinarjev.

Ker je bršlinska kanalizacija zlasti zaradi industrijskega centra, ki se tam razvija, pereče vprašanje, so že v delu načrti, ki naj jo rešijo v celoti. Po zamisli strokovnjakov bi bil iztok odplaknih voda v Krko

nekje v bližini Novoteksa, kjer bi zgradili čistilno napravo. Program bo zahteval po približni oceni vsaj 43 milijonov dinarjev sredstev, uresničiti pa ga bo mogoče šele takrat, ko bo v občinski blagajni dovolj sredstev.

V obravnavi: letne konference

Na jutrišnjem plenumu občinskega komiteja ZMS v Novem mestu (pričetek ob 16. uri) bodo med drugim razpravljali o pripravah mladinskih aktivov na letne konference in pregledali, kako globoko je že prodrla akcija za povečanje produktivnosti v delovnih organizacijah. Kakor je znano, je bila pobudnik za to akcijo mladina.

Dol. Toplice dobijo nov spomenik

Borcen iz Dol. Toplic, Gorrenjega in Dolenjega Gradšca ter vsem, ki so padli v okoličici Toplic, delajo spomenik. Kamnoseško podjetje v Gradcu kleše marmor za 5 metrov visok spomenik 90 tovarišem in tovarišicam, ki so v NOV padli za svobodo. Temelj za spomenik in okoličico bodo uredili člani Zdrženja borcev.

Odkritje spomenika bo predvidoma 15. septembra. Takrat bo večja slovesnost, ki bo hkrati počastitev oktobrskoga slavlja v Kočevju.

D. G.

Novomeška kronika

■ Premog, preskrbite si kurivo za zimo! Ta opomin naj velja vsem potrošnikom kuriva, ki imajo navado čakati na drva in premog do poznih jesenskih mesecev, potem pa negodujejo in tarnajo, češ: »Kako nas bo zeblo!« Te dni pa smo imeli večkrat priložnost videti, kako nekateri bolj gospodarni prebivalci našega mesta polnijo drvarnice s črnim zlatom. Posnemajmo jih!

■ Deževje ob koncu preteklega tedna je znova preizkusilo kanale in druge odplakovalne naprave na najbolj prometnih ulicah našega mesta. Treba je pripomniti, da kanali tu in tam ne služijo svoji nameni, saj jih že manjši naliiv zaljezi. Plasti blata, ki ga voda naplavi po ulicah, pa gotovo niso v ponos komunalno še kar urejenemu mestu.

■ Vozniki motornih vozil (predvsem amaterji) so sicer čedalje bolj disciplinirani, še vedno pa nocoje upoštevati prednostnih prehodov za pešce. Zlasti v jutranjih urah, ko se jim zadnje minute mudi v službo, svigajo po ulicah, ne oziraje se na prometne predpise, in s tem ogrožajo prometno varnost na cesti. Morda bi bilo

le boljše, ko bi zjutraj vstali kakšnih deset minut prej. Pešci bi jim bili hvaležni.

■ O tem, kako znano obveščati javnost, se lahko v našem mestu prepričamo na vsakem koraku, elasti pa, če pogledamo plakate in obvestila, ki vabijo in obveščajo prebivalstvo o prireditvah in drugem. V zadnjem času je vedno več plakatov, ki so jih očitno pisali nepismeni ljudje, nepismeni zato, ker ne vedo, da ima tudi slovenski jezik svojo slovnico in svoj pravopis.

■ V zadnjih dneh, tudi v ponedeljek, je bilo na novomeški tržnici dovolj gob. Gospodinje so jih pridno kupovale za vlaganje. Gobe so bile lepe in so veljale 200 do 250 din kg. Jajca so bila po 30 din, breskve po 160 din kg, hruške po 80 din, pesa v šopkih po 50 din, zelje po 50 din kg, špinata na merice po 50 din, paprika po 80 din kg, solata po 100 din kg, kumare po 50 din, mleko po 60 din, fižol po 130 din, jabolka po 80 din, slive po 80 din, paradizniki po 100 din in ohrovt v glavicah po 30-50 din. Na spodnjem koncu tržnice je cela skladišnica rdečih buč, ki jih Hrvatje prodajajo po 50 din kg. Tudi papriko so pripeljali iz južnih krajev in jo imajo podnevi in ponoči na tržnici v velikih zabojih.

■ Uganka za novomeške gospodinje? Nel Znanca prekupevalka z Brega, ki ima vedno naprodaj najdražjo zelenjavo in ostalo robo, se je tudi v situaciji »goba znala«. V ponedeljek je poslala otroke po tržnici, da so kupili gobe po 200 din, pretresla jih je v svojo košaro in prodajala še ta in naslednji dan po 300 din kg. Kdo je ta ženska, verjetno vsi vedo, razen tistih, ki bi ji morali stopiti na grabežljive prste!

■ Gibanje prebivalstva: rodilo so: Fanika Bandelj, Nad milni 21 - deklita, Romana Zrilič iz Trdinove 39 - dečka, Olga Pečar z Glavnega trga 21 - dečka. Poročili so se: Stanislav Tutin, varilec iz Gabrja, in Olga Kirn, tkalka iz bloka na Ljubljanski cesti; Franc Tramite, elektromehaničar iz Tomažje vasi, in Jožeta Pifolt, uslužbenka iz Košičalove 2. Smrti ni bilo.

Naš znanec dr. Gagliano na obisku

Dr. Filipo Gagliano iz Bagherie na Siciliji je po vojni več let služboval kot kirurg v novomeški bolnišnici. Stevilni bolniki, ki jih je zdravil, so ga ohranili v lepem spominu. Tudi njemu so se naši kraji in ljudje tako priljubili, da je ob nesreči v Škopsju globoko čutil z nami. Te dni je prišel dr. Gagliano v Novo mesto na počitnice, s seboj pa je prinesel dva paketa zdravil, ki jih je namenil ponesrečencem katastrofalnega potresa. Za dar se mu lepo zahvaljujemo!

Preurejena Loka vas vabi!

Turistični kotiček na Loki, kamor so se pred leti Novomeščani zelo radi zahajali, je spet urejen in čaka na goste. Komunalno podjetje je kopališče in gostinski objekt na Loki dokončno uredilo, 20. avgusta pa je bil opravljen prevzem. Celoten objekt je prevzelo TVD Partizan iz Novega mesta. Stare sanitarije so obnovili, dogradili nove, obnovili so tudi garderobe, preuredili gostinske prostore, obnovili čolnarno, skratka, Loka je zares prenovljena. V preureditve je bilo investiranih okoli 8 milijonov dinarjev. Upajamo, da bo novi upravljalce Loke posvečal več skrbni vzdrževanju naprav in bomo raje vsako leto odrinili manjša sredstva za sprotna popravila, kot pa da bi naprave tako sramoto propadle, kot so pred to obnovo!

Zavitek z mesom je poromel na tehtnico - tržni inšpektor tovariš Tešar se hoče prepričati, kaj bo kupec dobil...

Svet za blagovni promet o trgovini in gostinstvu

Seja sveta za blagovni promet občinske skupščine Novo mesto, ki je bila v četrtek, 15. avgusta, je pokazala, da se ta družbeni organ zaveda velike družbene odgovornosti, ki jo ima do družbe. Odločnost članov v razpravi in sprejeti sklepi ter stališča so razsvetljevali, zato morda ne bo preveč, če upamo, da bo svet mogel rešiti osnovne probleme prestreke Novega mesta in ostalih področij v komun, ki so že vrsto let kamen spotike pri potrošnikih.

in načrtne; razprava na sejah je sicer kratka, pa vendar tehtna in konkretna. Tokrat se je pogovor največ vrtel okoli politnega uspeha trgovine in gostinstva, v zvezi s tem pa so se člani sveta lotili nekaterih na videz pomembnih problemov.

OSKRBO S SADIJEM IN ZELENJAVO TER Z MESOM JE TREBA IZBOLJSATI

Novomeške gospodinje, s jezo zapuščajo samopostrežno trgovino podjetje Sadej-zelenjava na Glavnem trgu, pa tudi v prodajalni na živilski tržnici je slišati pikre opazke. Kljub neštetim razpravam, reorganizacijam in ukrepom je novomeški trg še vedno zelo slabo založen s sadjem in zelenjavo, cene pa so še vedno višje kot drugod in nemalokrat najvišje v Sloveniji. Po sodbi sveta je treba zagotoviti konkurenco in poskrbeti, da se bodo na tržnici pojavljali okoliški proizvajalci kmetijskih s svojimi pridelki.

Nerazumljivo je, da sta obe poslovalnici Sadej-zelenjava zdaj na visku sezono slabo založeni s solato in solivjem, kmetijska šola na Grmu pa je zato, ker ni povpraševanja trgovine po tovrstnem

blagu, opustila polovico svoje vrtnarije, ostalo polovico pa misli opustiti letos. V okolici Novega mesta breskve gnijejo proizvajalcem, ki so jih pripravili prodajati po 80 dinarjev, slabše breskve pa prodajajo v obeh prodajalnih potrošnikom po 150 do 175 dinarjev. Mar je samopostrežno prodajalno sadja in zelenjave res samo za to, da bo prodajala konzervirano hrano in konzervirano solivje? Zakaj ni moči kupiti v njej na primer presnega zelja, čemu stalni izgovori: »Sele zvečer nam bodo pripeljali blago!« in podobno?

Svet je zatorej predlagal, naj KZ Novo mesto prevzame prodajalno na živilski tržnici in se s prodajalci družbenega sektorja dogovori o sodelovanju na živilskem trgu. Dogovor mora vsebovati tudi načrte za jesenski posevek, ki naj zagotovi založenost v prihodnjem letu. V mesnicah pa je za klasičniji mesa, ki je naprodaj. Tržna inšpekcija naj ostreje in odločneje kot doslej spremlja nešete probleme in naj brez odlašanja izreka kazni!

ZASEBNA GOSTISKA NAJ BODO ŠE NAPREJ USPEŠNO DOPOLNILI DRUŽBENIH GOSTIŠČ

Ko je bilo prebrano poročilo o politnem uspehu gostinskih in trgovskih podjetij, se je razprava pomudila okoli zasebnih gostišč in onih v socialističnem zakupu. Po mišljenju predstavnikov družbenih gostišč so zasebna v priložnostnem položaju. Svet je osvojil stališče, da je kakršna koli gonja proti zasebnemu gostinstvu škodljiva in nepotrebna. Stenje bo še dolgo, zlasti na področju, dobro in uspešno dopolnilo družbenemu. Tržna in sanitarna inšpekcija pa naj poostriža kontrolo teh gostišč, naj določita pogoje, ki jih morajo izpolniti za poslovanje, v nasprotju pa naj jih brez odlašanja zapirajo. Svet se je pomudil okoli vprašanja, odkod tako majhen promet v gostišču Breg v Novem mestu, ki je bilo nekdanje zelo obiskano. Člani so vprašali, ali je res, da ustvarja gostišče na Drski tako majhen promet, ko pa človek ne more najti ob sobotah in nedeljah prostora, ker je dobesedno preplavljeno z gosti? Končno pa se gostišče »Pod Trško gorco«, ki po mišljenju sveta posluje »pod socialistično mareljo« kot zakupno, v njem pa strežejo kar tri družinski člani. V takšnih primerih so cene lahko nižje, seveda pa so precej nižje tudi dejavne in marsikateri prav gotovo steče brez prometnega davka! Takšne privilegije je z davčno politiko treba odpraviti!

Stevu škodljiva in nepotrebna. Stenje bo še dolgo, zlasti na področju, dobro in uspešno dopolnilo družbenemu. Tržna in sanitarna inšpekcija pa naj poostriža kontrolo teh gostišč, naj določita pogoje, ki jih morajo izpolniti za poslovanje, v nasprotju pa naj jih brez odlašanja zapirajo. Svet se je pomudil okoli vprašanja, odkod tako majhen promet v gostišču Breg v Novem mestu, ki je bilo nekdanje zelo obiskano. Člani so vprašali, ali je res, da ustvarja gostišče na Drski tako majhen promet, ko pa človek ne more najti ob sobotah in nedeljah prostora, ker je dobesedno preplavljeno z gosti? Končno pa se gostišče »Pod Trško gorco«, ki po mišljenju sveta posluje »pod socialistično mareljo« kot zakupno, v njem pa strežejo kar tri družinski člani. V takšnih primerih so cene lahko nižje, seveda pa so precej nižje tudi dejavne in marsikateri prav gotovo steče brez prometnega davka! Takšne privilegije je z davčno politiko treba odpraviti!

INTEGRACIJA NAJ BO POSLEDICA EKONOMSKIH INTERESOV!

Svet je razpravljal tudi o integraciji gostinskih podjetij v Novem mestu, ki jo je doslej brez uspešne priprave bilo več komisij. Sprejel je priporočilo za sestavo nove komisije, ki bo svoj predlog v več inštitucijah izdelala do 1. novembra letos. V pogovoru okoli tega vprašanja je bilo slišati več pihirih opazk na račun direktorja hotela »Kandija« v Novem mestu, ki je že dlje časa pobudnik integracije v tem smislu, da bi se k njegovemu podjetju pripojilo več donosnih gostinskih obratov, nedonosnih pa se na vse

kriptje brani. Zal pa, tako so ugotovili člani sveta) podjelje, katerega vodi, že v sedanjem obsegu ni najboljše urejeno. Svet je osvojil stališče, da je integracija koristna samo v primerih, če bo ekonomski uspeh združenih gostišč boljši, če se kolektivni s predlagano integracijo strinjajo in če bo imel potrošnik od tega korist.

SVET JE FORMALNO SOGLASAL S TEZNJO »STANDARDA« PO PRIPOJITVI K »MERCATORJU IZ LJUBLJANE

Nakoncu dnevnega reda je svet razpravljal še o predlogu gostinskega trgovskega podjetja Standard iz Novega mesta za pripojitev k trgovskemu podjetju Mercator iz Ljubljane. Direktor Standarda Viktor Kotnik je člane seznanil s pogoji pripojitve, ki so na kratko povzeto, taki: Standard ostane samostojna poslovna enota s samostojnim obračunom, svojim žiro računom in svojimi organi samoupravljanja. S pomočjo združenih skladov Mercatorja bosta v prihodnjem letu urejeni blagovnica v stavbi na Glavnem trgu ter zgrajena sodobna specijalizirana trgovina pri živilski tržnici in po možnosti še nov trgovski center v Bršlinu. Pripojitev je najpogostejše s groistično dejavnostjo namreč nima bodočnosti, ker s razpoložljivimi sredstvi svojih prodajalnic ne more obnavljati; na pomoč občinskih skladov ne more računati, pogajanja za združitve s trg. podjetjem Dolenjka iz Novoteksa pa so se končala brez uspeha. Pri delitvi dohodka občinski skladi po integraciji z Mercatorjem ne bodo prikrajšani, po takšni obrazložitvi je svet sprejel formalno soglasje za integracijo Standarda z Mercatorjem.

Spet se lahko kopljete na Loki!

Kopalisce na Loki, ki je delo, bo upravljala Obcina zveza za telesno kulturo v Novem mestu. Slovenska otvoritev kopaliska bo 15. septembra združena z otvoritvijo asfaltiranega igrisca za kosarko in stadiona za mali rokomet.

Obisk na novomeškem kopaliscu na Loki me je prejel, da smo vendarle enkrat prišli do tega, da so se besede spremenile v dejanja. Novomeščanom se je dolgo ljubilo, da se bodo lahko kopali na Loki in da ne bo treba potovati v Smarjanske ali Dolenjske Toplice.

Zadnje dni julija so delavci novomeške komunalnega podjetja pod vodstvom gradbenega tehnika tov. Janeza Benka in delovodje tov. Sprajcarja zaključevali dela na prostem, kjer je bil še lani lešen plavalni bazen. Namesto njega bo sedaj bazen za sončenje in za ugoden dostop v toplo, a ne preveč čisto Krko.

Ze na prvi pogled sem opazil, da so se obnove kopaliska lotili z vso resnostjo. Komunalno podjetje je skupno z investitorjema — ObLO in Občinsko zvezo za telesno kulturo poskrbelo za to, da je kopalcevm zagotovljen dostop do Krke, ki bo služil svojemu namenu ne samo eno ali dve sezoni, ampak deset in več let. V dno Krke so namreč zabili močne železne travertine, ki bodo vsakomur precej dalj vzdržale kot prejšnji leseni piloti.

Pomol za kopalce je sedaj trdno zgrajen in je kar lep. Ob strani je obšipen z gramozom in zemljo, tako da mu Krka tudi ob visokem stanju ne bo mogla do živega. V pomol je vgrajena večja količina kamena, ki ga prekriva rečni prod, na površini pa so v mlavo vložene cementne plošče. Ob visoki vodi bo Krka pomol preplavila, vendar ga bo moglo brez večjih težav kmalu usposobiti za kopalce — s nekaj curki vode. Ob straneh so impregnirani hrastovi plohi, ki bodo lahko vzdržali več sezon, potem pa jih bo moglo zamenjati. Dostop v Krko omogočajo štiri železne stopnice, običajne v plavalnih bazenih.

V razgovoru z vodjem gradnje tov. Janezom Benkom sem zvedel, da je načrte za obnovo kopaliska naredil inž. Grein. Zato so se priprave za obnovo toliko zavlekle, da bo kopalisce povsem uporabno do konca kopalne sezone. Po pravljeno bo tudi skakalni stolp,

ki bo omogočal skoke s trimerske deske. V načrtu imajo tudi otroški bazen, toda gradnja (predviden je med pomolom in čolnarjo) so odložili za prihodnje leto. Za leto pa je otrokom namenjen le prostor z mlavo v betonskem krogu na zgornjem delu kopaliska.

Zanimalo me je tudi, kako je z obnovo ostalih objektov na kopaliscu. Zvedel sem, da bo vse prenovljeno. Obarice za obleke kopalcev so popravljene in prepleksane, prav tako tudi slačilnice. Obnovljen in prepleksan bo tudi glavni del kopaliska zgradbe, v katerem je gostišče s 6 hotelskimi sobami. Vse skupaj bo še ta mesec predano novemu upravljavcu kopaliska — Občinski zvezi za telesno kulturo Novo mesto.

Da bi zvedel še podrobnosti glede upravljanja s tem komunalnim objektom, ki ob dobrem gospodarstvu lahko prinaša lepe dohodke, sem se obrnil na predsednika ObZTK tov. Alojza Serinija.

Prijazno je v nevezanem pogovoru povedal, da je ObZTK prispevala za obnovo kopaliska poldrugi milijon dinarjev. Ker so letos obnovili in asfaltirali kosarkarsko igrisce na Loki (montirana je bila tudi električna razsvetljava, ki omogoča nočne tekme), poleg tega pa je v delu še nov rokometni stadion na doseganem telovadišču,

so popolnoma izpraznili blagajno in sklad za telesno kulturo. Seveda pa pričakujemo, da se bo vloženi denar kmalu obrestoval.

Kopalisce je objekt, ki bi ob uspešni propagandi, dobri postrežbi in uspešnem gospodarstvu lahko kmalu povrnil vloženi denar. Precej je odvisno tudi od sezone, če je primerna za kopanje ali ne. Tudi od oskrbnika, ki ga je Obč. ZTK že našla, bo veliko odvisno, kakšni bodo dohodki in če bo celotni objekt donosen. Prostor na kopaliscu je primeren za razne prireditve, zabave, plesje itd. Na to bo treba misliti!

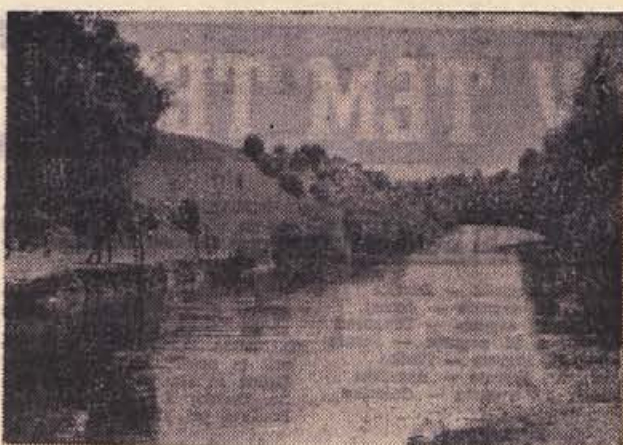
Zatem je tov. Serini še omenil, da bo potrebno precej sredstev vložiti v nabavo inventarja, ker je stari ali neuporaben ali pa ga sploh ni.

In za zaključek še o otvoritvi kopaliska. Tov. Serini je povedal, da kopalisce obratuje, čeprav še ni bilo uradne otvoritve. Uradna otvoritev bo 15. septembra. Za ta dan na ObZTK pripravljajo večjo telesno-kulturno prireditev, katere čisti dobiček bo namenjen porušenemu Skopju. Takrat bodo pripravili več kvalitetnih športnih tekmovanj s sodelovanjem znanih ligaskih moštev iz Slovenije in Hrvaške, športno parado, slovensko bodo predali svojemu namenu asfaltirano igrisce za kosarko in

novoročnem igrisce na doseganem telovadišču itd. Če bo do takrat dogotovljeno balnišče na doseganem rokometnem igriscu (poletje igrisce za tenis), bo njegova otvoritev prav tako 15. septembra.

Iz vsega tega je razvidno, da se je Novo mesto oskrbelo z objekti za športno izživljanje v poletnem času. Ze dolgo se govori o potrebi po večji dvorani — telovadnici, precej je bilo govorjenja tudi o domu telesne kulture, ki pa bi precej stal itd. Vse skupaj bi lahko označili z reklamo: mnogo grmenja, malo dežja. Sicer pa za to niso krivi telesnokulturni delavci, ObZTK itd., kriva je finančna situacija, ki zahteva nova in nova odlaganja sicer lepih in pametnih načrtov.

Fr. Mikec

Pravijo, da je Lahinja precej mrzla, vendar je v toplih poletnih dneh precej Črnomalčanov, ki se poganjajo v rečico, da bi se vsaj malo ohladili in osvežili

Skrb za igrisca naj prevzame občina!

Pravijo, da ena lastovka še ne prinese pomladi, zato si v Črnomlju kljub novemu rokometnemu igriscu še ne obetajo najboljših pogojev za razvoj telesne kulture. Igrisce, ki je na pogled zelo lepo, je prekrito s pregrebo plastjo asfalta in bo vsaj nekaj časa zelo oviralo rokometase. Razen tega je uspelo zbrati »Partizanus« tudi sredstva za razsvetlavo in so že kupili 6 luči, vendar je to premalo, da bi bilo igrisce razsvetljeno za nočne tekme po vseh predpisih.

V društvu bodo uredili klubske sobe, popravili tekaško stezo okoli klubske sobe, popravili tekaško stezo okoli igrisca, zavedajo pa se tudi, da bi morali zgraditi ob igriscu tribuno za gledalce. Ker so igrisca in športni prostori v zelo slabem stanju, razen tega pa ni stalnih sredstev za športna udejstvovanja, je želja vseh športnih delavcev v Črnomlju, da bi skrbela občina za športna igrisca, kot je navada v nekaterih slovenskih mestih.

Kako pa je s športnimi uspehi v Črnomlju?

Moška rokometna ekipa, ki je bila pred leti izredno kvalitetna, pozneje pa je precej nazadovala, bo letošnjo sezono zopet nastopala v zapadni skupini prve republiške lige. Lahko upamo, da se bodo

rokometasi dobro odrezali, čeprav sestavljajo ekipo razen nekaterih prizadevnih starejših igralcev v glavnem mladinci. Ženski ekipi, ki bo tudi letos nastopala v prvi slovenski ligi, se bo poznala prav gotovo izmenjava generacije, ker so ekipo zapustile mnoge starejše igralke. Kljub uspehom pa imajo v Črnomlju velike težave s športnimi rekviziti, saj imajo n. pr. za pet rokometnih ekip le dve garnituri dresov.

Za namiznoteniško šolo, ki so jo organizirali med počitnicami, se je prijavilo 35 mladih igralcev, med šolskim letom pa pričakujejo še večje zanimanje za ta šport. Na poseben tečaj so poslali 10 športnikov, ki so postali vodniki za nekatere panoge. Zaradi pomanjkanja sredstev upada zanimanje za splošno vadbo, ker se ekipe ne morejo udeleževati tekmovanj in nastopov v drugih krajih.

Za sestavo prve nogometne ekipe je v Črnomlju dovolj dobrih igralcev, da bo moštvo lahko nastopalo v ljubljanski podzvezi. Pogoj za nastopanje v ligaskem tekmovanju pa je mladinska ekipa, ki je v klubu pravzaprav nimajo. Zato bodo morali vložiti še precej truda, da bo imela tudi »Bela« krajina mlado ekipo, ki bo sposobna nastopati v mladinski konkurenci. Za večje uspehe nogometašev bo-

do morali izboljšati disciplino v klubu, saj mnogi starejši nogometaši neredno obiskujejo treninge, ker mislijo, da imajo mesto v prvi ekipi že zagotovljeno (!). Poseben problem je tudi izredno slabo nogometno igrisce in sanitarni prostori, pa tudi sredstev za nastopanje v ligaskem tekmovanju še nimajo zagotovljenih.

Velika želja športnikov, da bi dobili profesionalnega trenerja, ki bi lahko skrbel za skoraj vse športne panoge, se jim verjetno ne bo tako hitro izpolnila. Zavedajo pa se tudi, da si bodo le z uspehi pridobili občinstvo in s tem sredstva za tekmovanja.

JK.

Taborniki odreda »Matija Gubec« v Bohinju

Brežiški taborniki so v preteklem obdobju dosegli precej lepih uspehov. Na tekmovanjih v okrajnem in republiškem merilu so dosegli celo nekaj prvih mest. Najmlajši člani so sodelovali tudi na II. zletu medvedkov in čebelic Slovenije pri šobčevem bajerju na Gorenjskem.

Ze nekaj let zapovrstjo organizirajo tudi tabornjenje v Bohinju. Letos je v dveh izmenah tabornilo okrog 150 tabornilc in tabornikov. Ob igri, tabornih ognjih in pohodih na bližnje vrhove je kar prehitro minilo 14 dni. Organizirali so vrste tečajev, na katerih so medvedki in čebelice spoznavali taborniške veščine. Predelovali so tudi statut Zveze tabornikov Slovenije.

Mladim in prizadevnim tabornikom želimo še mnogo uspehov. Borut Peček

UPOŠTEVAJMO!

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri republikanskem sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije ugotavlja:

- da je ob nedeljah in državnih praznikih turistični promet z osebnimi avtomobili posebno velik, tako da se odvija na najvažnejših cestah že v kolonah. Vožnja v kolonah pa zahteva od vsakega uporabnika ceste, da se podredi zahtevam in prometnovarnostnim ukrepom, predpisanim za vožnjo z motornimi vozili v kolonah;
- da vsak voznik, ki ne more in ne zna vožnje prilagoditi hitrosti kolone, ovira promet in ustvarja nevarne situacije, zaradi katerih nastajajo največkrat tudi prometne nesreče z najhujšimi posledicami;
- da v teh dneh, posebno ob prometnih konicah, ovirajo vožnjo ostalih udeležencev v prometu tovorni avtomobili s priklopniki in brez priklopnikov, ker posebno na vzpetinah ne morejo dosegati povprečne hitrosti.

Glede na to in v želji, da bi dosegli večjo varnost v cestnem prometu, komisija

priporoča

- vsem voznikom motornih vozil:
- da so pri vožnji v koloni posebno zbrani;
- da so obzirni do drugih;
- da podreajo svoje želje prometnovarnostnim zahtevam vožnje v koloni in
- da se izogibajo nepotrebnega prehitavanja.
- Vsem voznikom tovornih in priklopnih vozil, ki morajo zaradi neodložljivih prevozov tovora ob teh dneh na ceste:
- da vozijo tako, da čim manj ovirajo in ogrožajo turistični motorni promet;
- da se med seboj ne prehitavajo in ne vozijo eden za drugim;
- da omogočajo varno prehitavanje hitrejših vozil, zaradi česar se naj na primernih mestih, kjer prehitavanje ni nevarno, ustavljajo ali sicer z ustreznimi ukrepi olajšajo varno prehitavanje;
- vsem gospodarskim organizacijam:
- da prevzame zahteve in prevoze uskladijo tako, da ne bo turistični motorni promet oviran.
- Skupnosti cestnih podjetij SR Slovenije:
- da na primernih mestih, posebno pred vzpetinami, postopoma zgradi izogibalnice za tovorna vozila.
- Organom za notranje zadeve:
- da v teh dneh, posebno ob prometnih konicah, držijo na primernih mestih vse voznike, ki z neprimerno vožnjo ovirajo in ogrožajo ostale udeležence v prometu.

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri republikanskem sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije priporoča:

- da bodo gospodarske organizacije z razumevanjem sprejele to priporočilo in
- da bodo vsi prometni udeleženci, posebno pa vozniki tovornih motornih in priklopnih vozil upoštevali to priporočilo ter da bodo z vzorno vožnjo čim več prispevali k hitremu, varnemu in neoviranemu cestnemu prometu.

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu SR Slovenije

magistrala, ne smemo držati križem rok. Napolniti moramo naše vode, zlasti Kolpo, ker pričakujemo po dograditvi cesti močno povečanje turizma.

— Kaj meniš o ukrepih za izboljšanje ribištva?

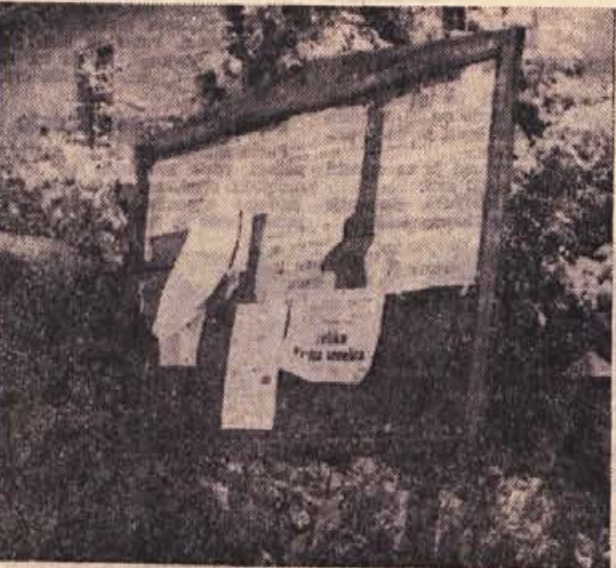
— Glede ribištva na Kolpi menim, da bi bil potreben sestanek vseh občinskih skupščin, ki mejijo na Kolpo, da bi se pomenili o enotnem ribiškem gospodarstvu in vlaganju rib v Kolpo, ker posamezne ribiške družine tega ne bodo zmogle. Tudi komune in turistične organizacije naj bi se zavzele za to stvar. Ribolov bo privlačil turiste le tedaj, če bo v vodah dosti rib.

— Kje dobite ribe za vlaganje v vode?

— Teh 2000 sulcev, ki smo jih vložili pred nekaj dnevi pri Starem trgu, smo dobili preko Ribiške zveze iz Ljubljane iz ribogojnice Povodje. Jože Škof

Klub bo vzgajal radiotelegrafiste

Klub radioamaterjev v Brežicah je bil formalno sicer ustanovljen in je imel začasni odbor, delo pa se ni premaknilo. V kratkem bodo stvar resneje vzeli v roke. Radioamaterski klub bo vzgajal predvsem radiotelegrafiste, saj je v občini nad 90 fantov, ki so se s tako dejavnostjo ukvarjali pri vojaki. Doslej se je v klub vpisalo nekaj več kot 30 interesentov. Za začetek imajo nekaj najnujnejših pripomočkov.

Takole urejena oglasna deska ne more biti nikomur v ponos in bržčas ne olepšuje kraja, kot je Trebnje. Tudi po takih »malenkostih« lahko ocenjujemo estetski okus kraja in prebivalstva. Ali ne bi kmo podjetje v Trebnjem (oziroma, kdor je dolžan skrbeti za oglasno desko) posvetilo več pozornosti tudi temu vprašanju? Slaba reklama navadno govori o slabem posluhu za ustrezno dejavnost

Ribiški turizem je dal že milijon deviznih dinarjev

V letošnji turistični sezoni letos pa je namakalo trnek je Ribiško društvo Novo mesto do konca julija prodalo tujim turistom okoli 500 dovolilnic za skupno približno 1 milijon deviznih dinarjev. Ker je do konca julija sezona prišla šele do polovice, je pričakovati, da bo letos lanski obisk ribiških turistov za 100 odst. večji. Doslej je obiskalo naše vode največ športnih ribičev iz Švice, sledita pa Italija in Nemčija. Francozov je bilo nekoliko manj,

Letos 6 »Zlatih košut«

Na IV. mednarodnem sejmu oblačanja »Moda v svetu«, ki bo v Beogradu od 13. do 20. oktobra, bo podeljenih 6 »Zlatih košut« in 12 diplom. Zlata košuta je najvišja nagrada in priznanje modnemu oblačanju in bo podeljena najboljši tkanini, trikotanju, perilu, obuvi in dopolnilnim predmetom.

ŠPORTNIKI ZA SKOPJE

Strašni rušilni ples zemlje, ki je bil najavljen z zamolkim bobnenjem je tragično 26. julija zahteval mnoge človeške žrtev in razrušil na deset tisoč domov prebivalcev Skopja. Prav tega dne, točno ob 5.17 zjutraj, se je ustavilo življenje mekadoanske metropole.

Toda po prvih urah in dnevih strahot in mrzlične borbe za življenje onih, ki so ostali pod ruševinami, je Skopje spet pričelo žveti, čeprav na precej drugačen način kot prej. Danes pa je položaj že nekoliko boljši. Iz ruševin starega se bo pričelo dvigati novo Skopje.

Sportno življenje v glavnem mestu Makedonije se je razvijalo vzporedno z rastjo mest. Iz leta v leto so rasti novi športni objekti. Sport in telesna kultura sta postala sestavni del življenja mnogih prebivalcev Skopja. Uspehi nogometašev »Vardarja«, rokometasev »Robotničkera«, kosarkarjev, rokborcevd itd. so bili iz leta v leto večji. Vedno bolj so se uveljavljali ne samo v zveznem merilu, ampak tudi v mednarodni športni areni.

Sedaj športnega življenja v Skopju skoraj ni več. Ni čuti veselih kilcev mladine na športnih igriščih. Tribune na stadionih so sedaj tudi ob nedeljah prazne. Potres jih je razpokal, razmatal ali celo zrušil. Vsi športni objekti so občutno poškodovani ali pa porušeni.

Da, takšen je sedaj položaj v Skopju. Toda že jutri bo bolje. Tako upajo Skopjanci in z njimi vsi športniki Jugoslavije. Kajti Skopje še živi!

Spet bo dovolj športa in veselja ob zmagah. In kakor se bo dvigalo iz ruševin novo Skopje, tako bodo rasti tudi novi športni objekti. Obnova se je že pričela.

Po zadnjih poročilih bodo najprej obnovili nogometni stadion »Vardar«, ki je bil na srečo le delno poškodovan. Mudi se, kajti že 18. avgusta se prične tekmovanje v zvezni nogometni ligi, v kateri tekmuje tudi »Vardar«. K normalizaciji življenja bodo prispevali tudi škopski športniki. Niso pristali na predloge, da bi začasno nastopali v drugih mestih Makedonije! Hočejo igrati doma v Skopju, čeprav pred maloštevilnimi gledalci. Na ta način hočejo mnogim pomagati pozabiti na strahote 26. julija in jim dati upanje, da bo kmalu vse po starem.

Kot je bilo pričakovati, so se tudi športniki širom po Jugoslaviji ter celo izven njenih meja vključili v veliko akcijo za pomoč Skopju. Nekateri športne organizacije, društva in klubi so takoj poslali svoje prispevke za porušene športne, drugi pa so organizirali ali še pripravljajo propagandne prireditve in nastope z namenom, da čisti dobiček pošljejo v Skopje. Humana akcija je povsod našla velik odmev. Pomoči ne izkazujejo samo z denarjem. Nekateri skušajo pomagati tako, da so k sebi povabili posamezne športne ekipe iz Skopja in jim omogočili priprave za bližnja prvenstvena tekmovanja. Drugi jim pomagajo z rekviziti, ki so marsikje ostali pod ruševinami in so neuporabni! Pomoč Skopju je raznolika in učinkovita.

Tudi športniki iz ostalih držav Evrope in celo daljne Brazlije so ponudili pomoč. Predvsem nogometaši tu veliko pomagajo, kajti posamezne tekme prinesejo milijonske izkupičke. Razni italijanski, avstrijski, madžarski in francoski klubi so ponudili, da bi brezplačno igrali tekme za pomoč Skopju. Med temi je tudi svetovni klubski prvak FC »Santos« iz daljnega brazilskega mesta Sao Paolo, ki bi igral tekmo s splitskim Hajdukom.

Takih in podobnih ponudb je več. Omenimo še, da se tudi v Novem mestu pripravlja velika prireditev, katere dobiček je namenjen Skopju. ObZTK pripravlja za 15. september veliko športno manifestacijo ob otvoritvi novega kopaliska, kosarkarskega igrisca in rokometnega stadiona na Loki.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 23. avgusta — Zdenka Šobota, 24. avgusta — Jernej Nedelja, 25. avgusta — Dragorad Ponedeljek, 26. avgusta — Peruša Torek, 27. avgusta — Zlatko Šreda, 28. avgusta — Avguštin Četrtek, 29. avgusta — Boleslav

ČESTITKA

Radku Vavalcu za odlično opravljeno diplomu na TSS čestitajo mamica, atek in sestra Bredl.

Ljubemu možu in dobremu atu Jožetu Krevsu iz Civibelj pri Trebnjem za 65. rojstni dan iskreno čestitajo žena ter hčerke z družinami.

PREKLICI

Janez Maznik iz Orehovca 21 razglasa za neresenice vesti, ki sem jih širil o delovodju Jožetu Finku iz Hraštja 16 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Podpisana Janez in Cecilija Koba iz Pangerd grma 7, p. Stopiče, preključuje in obžaluje vse, kar sva neresenice trdila o Mihi Zivcu, posestniku iz Pangerd grma 10.

Leopold Florjančič z Malega Slatnika 13, preključem 4. 8. 1963 izrečene žaljivke proti Vinku Matku iz Gotne vasi.

Podpisana Zdenka Kraševac iz Podturna 14, Dol. Toplice, preključem neresenice vesti, ki sem jih govorila o Ignacu Koncilju iz Podturna 41, p. Dol. Toplice.

MAHOGLASA

PRODAM nov železen štedilnik in nekaj rabljenega pohištva. Naslov v upravi lista. (3271-63)

PRODAM dobro ohranjen globok italijanski otroški voziček. Zajc, Zagrebška cesta — blok B.

PRODAM SPALNICO, dnevno sobo in kuhinjsko pohištvo. Naslov v upravi lista. (3287-63)

PRODAM STANOVANJSKO hišo, takoj vseljivo, z velikim gospodarskim poslojem v Stari vasi pri Skočjanu. Informacije se dobe v mlinu Stara vas 1.

UGODNO PRODAM kuhinjsko pohištvo kompletno ali posamezne elemente. Naslov v upravi lista.

DOLENSKI LIST, Novo mesto, prodaja po sklepu kolektiva iz svojih osnovnih sredstev: motorno kolo Tomos-Puch 50 cm in žensko kolo. Prodaja bo 30. VIII. 1963 ob 9. uri na dvoristi Ceste kom. Staneta 26. — Prednost pri nakupu imajo organizacije družbenega sektorja.

SPREJMEM GOSPODINJSKO POMOCNICO k štiriclandski družini. Peric, Padersiševa — Novo mesto.

SPREJMEM GOSPODINJSKO POMOCNICO k štiriclandski družini. Anica Brkič, Dol. Toplice 14.

GOSPODINJSKO POMOCNICO, samostojno, iščem k štiriclandski družini v Ljubljani. Zglasite se pri: Kocuvan, Novo mesto, Trdinova 6.

MLADA USLUZBENKA išče v Novem mestu opremljeno ali neopremljeno sobo. V. Kleš, Videm-Krško, Cankarjeva 5.

»Ima pošta od Skopje?«

Kot pismonoša vsak dan obiščem tudi dijaški dom v Brežicah, ki je sprejel pod streho mlade prijatelje iz nesrečnega Skopja. Vsakokrat ko jih obiščem, nastane pravi vrvež okoli mene, vprašanja pa so vedno ista: »Ima pošta od Skopje?« Seveda, za nekatere je, za druge ni. Slednje potolažim, da bo zanje pismo prihodnji teden. Pred dnevi sem na stopnicah vprašal vodjo makedonske skupine prosvetnih delavcev, kako se on in otroci počutijo v bratski Sloveniji in v Brežicah. Odgovor je bil kratek: — Povem vam, da smo se že vživeli. Sprejeti smo bili res kot bratje, Brežičani pa ste prijazni in dobrosrčni ljudje. Kraj je zelo lep, zlasti se Grič in Čatež prek Save. — Zaželel sem jim še nadaljnje prijetno bivanje med nami in več pošte v prihodnjih dneh.

FRANC GLOGOVSEK

STANOVANJE IN HRANO ali hrano in plačilo nudim za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista. (3269-63)

NATAKARICO SPREJMEMO TAKOJ ali po dogovoru. Stanovanje v hiši, gostinsko podjetje »Stari Mayr, Kranj«.

MLINARJA ALI FANTA, ki ga veseli ta poklic, sprejemem takoj. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Stanko Zakrajšek — mlin, Ponikve pri Trebnjem.

KINO

Brestanica: 24. in 25. VIII. francoski film »Zadeva Nina B.«. 28. VIII. jugoslovanski film »Prvi mešan malega mesta«.

Brežice: 23. in 24. VIII. franc. barvni film »Na Jamajki«. 25. in 26. VIII. italijanski barvni film »Masčevanje Vikingov«. 28. in 29. VIII. ruski film »Na razpotju življenja«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD METLIKA

V juliju sta bili rojeni izven bolnišnice 2 deklici in 1 deček.

Poročili so se: Ivan Vidovič, usnar, in Marija Savorn, delavka, oba iz Domžal; Ivan Savorn, delavec, iz Dola, in Sofija Mihovič, delavka, iz Skarič (Hrvaška).

Umrli so: Katarina Nemanč, užitkarica iz Gor. Lovice, 67 let; Katarina Stojin, užitkarica iz Gor. Lovice, 71 let; Ana Peretin, gospodinja iz Breče vasi, 84 let.

MATIČNI URAD SEVNICA

V tem mesecu so bili izven bolnišnice rojeni 1 deček in 2 deklici.

Poročili so se: Franc Kovač, kovač iz Brežan, in Ana Mlakar, poljedelka iz Koluderja; Milan Karišnik, železničar iz Širja, in Ana Zemljak, krojačica iz Konjskega; Ivan Vidmar, pilot iz Nisa, in Matilda Smit, višja medicinska sestra iz Celja; Alojz Kovačič, elektrovarilec iz Krmelja, in Marija Siročelj, učiteljica iz Loga; Ivan Senica, kovinostrojar iz Podgorice, in Alojzija Imperi, delavka iz Sevnice; Pavel Prutik, ključavničar, in Ana Kantušar, šivilja, oba iz Smarja; Marijan Levstik, tapetnik iz Mirtove, in Verica Skrlce, krojačica iz Sevnice.

Umrli so: Ana Peterlin, kmotvalka iz Dui, 76 let; Anton Skufca, oskrbovavec iz Impolce, 87 let; Jože Mrgole, kmet iz Roviš, 59 let; Alojz Jordan, kmet iz Zavrata, 63 let; Alojz Povhe, invalid iz Osredka, 67 let; Terezija Krevelj, užitkarica iz Sevnice, 77 let; Maks Drstvenšek, kmet iz Zurok dola, 40 let; Franc Mervič, užitkar iz Orešja, 85 let; Franc Kunšek, užitkar iz Lončarjevega dola, 66 let; Maks Seničar, strojevodja iz Poverha, 51 let.

MATIČNI URAD NOVO MESTO

Od 12. do 19. VIII. je bilo rojenih 15 dečkov in 17 deklic.

Poročili so se: Simo Popovič, pismonoša, in Stanislava Jevšenak, oba iz Češče vasi; Leopold Pate, delavec, in Matilda Zupančič, delavka, oba iz Ivanje vasi.

Umrli sta: Franc Hrovat, upokojenec iz Broda, 67 let; Ivana Knafelec, gospodinja iz Srebrnič, 77 let.

Crnomelj: 23. in 25. VIII. špansko-italijanski barvni film »Lažni zakoni«. 27. in 28. VIII. italijanski film »Moralisti«.

Dol. Toplice: 24. in 25. VIII. nemški barvni film »Črni bliski«.

Kostanjevica na Krki: 25. VIII. sovjetski barvni film »Masčevalec iz Klor Ogla«. 28. VIII. francoski film »Do zadnjega diha«.

Novo mesto — Krka: Od 23. do 25. VIII. angleški film »Krog prevare«. 26. in 27. VIII. ameriški barvni film »Davy Crockett in pirati«. 28. in 29. VIII. poljski film »Nedolžni čarovniki«.

Semič: 25. VIII. jugoslovanski film »Družinski dnevniki«.

Sirača: 24. in 25. VIII. francoski film »Veliki poglavari«.

Sevnica: 24. in 25. VIII. nemški film »Mon petit«.

Smarjeta: 25. VIII. franc. film »Zakon je zakon«.

Trebnje: 24. in 25. VIII. nemški barvni film »Esnapurski tigri«.

Zužemberk: 25. VIII. nem. film »Rdeči krogi«.

Terezija Pirc iz Dobrave — Marjanec, Ana Strasberger iz Zabe vasi — dečka, Ivanka Gorenc iz Zbur — dečka, Marija Sotošek iz Crnomlja — deklico, Franciška Zakrajšek iz Homa — deklico, Ivana Hrovat iz Irče vasi — dečka, Jožica Springer iz Dol. Straže — deklico, Marija Milčičević iz Drašč — dečka, Jožefa Senica iz Dol. Sušice — dečka, Martina Počrvina iz Birčne vasi — deklico, Franciška Bučar iz Rajnuš — dečka, Marija Zirkelbach iz Smihela — dečka, Nada Hodorovac iz Semiča — dečka, Anica Škoda iz Kamne gore — deklico.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franjo Rostohar, upokoj. iz Zagreba, si je pri padcu z motorjem poškodoval glavo. Ivan Svec, delavec iz Drenja, je padel z motorjem in si poškodoval desno nogo. Miha Geršak, sin kmotvalca iz Smarja, je padel z voza in si zlomil desno nogo. Franc Vahčić, delavec iz Mosteca, je dobil pri delu na progi poškodbo po hrbtu. Franc Naroglav, delavec iz Gor. Pijavškega, je padel s kolesa in si zlomil levo roko. Stanko Travnikar, delavec iz Pišec, je pri padcu s kolesa dobil poškodbo po glavi. Ivan Ulenik, avtobusni prevodnik iz Brestanice, je pri prometni nesreči dobil poškodbo po glavi. Alojz Božičnik, delavec iz Reštanja, je padel z lestve in si poškodoval vrat in glavo. Bara Prstac, gospodinja iz Pojatnega, je padla na paši in si zlomila levo roko.

NESREČE

Smrtni padec za sopotnico

14. avgusta ob 17. uri je s ceste III. reda v Zagorici pri Dobriču zapeljal mopedist Franc Slak, s katerim se je peljala tudi šefka Kuhelj. Oba sta padla, vendar Kuhljeva tako nesrečno, da je ranam takoj podlegla, medtem ko so manj poškodovanega Slaka odpeljali v novomeško bolnišnico.

Nevarno prehitvanje

10. avgusta ob 17.20 se je zgodila težja prometna nesreča na avtomobilski cesti pri Grmovljah. Italijanska državljanka Cecilija Keber iz Gorice je vozila osebni avtomobil za nekim tovornjakom. Ko ga je pri Grmovljah začela prehitovati, je opazila neko osebno vozilo, ki ji je prihajalo naproti. Kebrova je naglo zavila v desno, pri tem pa zadela v sprednji del tovornjaka, ki ga je prehitvala. — Trčenje je napravilo skupne škoda za 1 milijon 800.000 dinarjev.

Mopedist zadel osební avto

Na ovinku pred Industrijo obutev v Novem mestu se je 12. avgusta ob 7.45 mopedist Stane Bartol zaletel v osební avto, ki ga je iz Bršlina vozil Ljubljčan Dušan Kravos. Škoda na vozilih so ocenili na 35.000 dinarjev.

Pešec na avtomobilski cesti

17. avgusta ob 10. uri je skočil na avtomobilsko cesto pri Dobruški vasi pešec Alojz Hrovat iz Tomaje vasi. V tem trenutku je po cesti pripeljal italijanski voznik Pasquale Mantelli osebni avto in zadel Hrovata. Pešec je padel in se laže poškodoval, škoda na osebni avtu pa znaša 30.000 din.

V temi zgrešil cesto

Pavlu Štublju, ki je 14. avgusta ponoči vozil tovornjak po avtomobilski cesti, so pri Lešnici nadomna ugasmile sprednje luči, zaradi česar je zapeljal s ceste in

Ob bridki izgubi naše srčno ljubljene, nenadomestljive žene, mame, babice in prababice

IVANE KNAFELJC

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami v veliki boli, jo v tolikem številu spremili na njeni zadnji poti in njen prerani grob obsuli s cvetjem. Zahvaljujemo se bližnjim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, in vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrekli sožalje. Iz srca se zahvaljujemo za pozornost ob slovesu podjetju »Gorjancija« in »Dolenjka« v Novem mestu, pevcem, govornikom za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu ter duhovščini.

Neutolažljivi mož Franc, sinovi, hčerke ter ostalo sorodstvo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franjo Rostohar, upokoj. iz Zagreba, si je pri padcu z motorjem poškodoval glavo. Ivan Svec, delavec iz Drenja, je padel z motorjem in si poškodoval desno nogo. Miha Geršak, sin kmotvalca iz Smarja, je padel z voza in si zlomil desno nogo. Franc Vahčić, delavec iz Mosteca, je dobil pri delu na progi poškodbo po hrbtu. Franc Naroglav, delavec iz Gor. Pijavškega, je padel s kolesa in si zlomil levo roko. Stanko Travnikar, delavec iz Pišec, je pri padcu s kolesa dobil poškodbo po glavi. Ivan Ulenik, avtobusni prevodnik iz Brestanice, je pri prometni nesreči dobil poškodbo po glavi. Alojz Božičnik, delavec iz Reštanja, je padel z lestve in si poškodoval vrat in glavo. Bara Prstac, gospodinja iz Pojatnega, je padla na paši in si zlomila levo roko.

Centralni delavski svet Novomeške opekarne ZALOG

razpisuje sledeče štipendije:

- 2 štipendiji na gradbeni srednji šoli (oddelek za industrijo gradbenega materiala),
 - 1 štipendijo na ekonomski srednji šoli.
- Prošnje je treba dostaviti do 1. 9. 1963. — Prednost pri dodelitvi štipendij imajo dijaki staršev, zaposlenih pri našem podjetju, in otroci aktivnih udeležencev NOB.

Industrija in rudniki nekovín »KREMEN«, NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE transportnega obrata (avtopark in mehanična delavnica)

Nastop dela po dogovoru, osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. Ponudbe pošljite splošnemu sektorju podjetja.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

List: beladone—volčje češnje, pelina, oreha, grenke detelje, smarnice, gloga, lapuha, melise, arnike, bršljana, borovnice.

Kastine: pelina, gladijanka, trisbke rese, arnike, metlika, laventrože, krebujlice, krvavega mlečka, smetlike, rumene lakote, krvomočnice, žoltovine, grenkuljice, medene detelje, melise, polja, rmana, vodne kreše, škrolice, grenke ramšele, navadne ramšele, ptičjega drešna, kislice, vinske rutice, črnobine, ptičje kaše, zlate rozge, materine dušice, travniškega jetičnika, zdravilnega jetičnika, pekoče koprive.

Korenine: beladone—volčje češnje, bodiče neže—kompave, angelike—gozdne korena, regrata, pastinake, medvedovih tac, malega divjega janeža, velikega divjega janeža, srčne moči, gladeža, arnike, repine, cikotije, male norice, sladke koreninice, gabeza, trobentice.

Lubje: krljike, hrasta, češmna.

Pločve: borovnic, bezga, jerebke, šipka, gloga, črnega trna.

Razno: seme jenskega podleska, gomolje jenskega podleska.

Odkupujemo še veliko drugih rastlin, katerih imena pa zaradi pomanjkanja prostora niso objavljamo. Odkupujemo tudi laneno seme.

Nabiraleci! Krljika se še kupi

DOLENSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rla Bačar, Miloš Jakopca, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za tuzemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 406-11-602-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 2 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani

Merica bo kmalu polna, potem pa na kosilo, ki se hladi pod dežnikom! (Foto: L. Medle)